ANTHI-THESIS CONTRA AUCTOREM CONANTEM PONTIFICIAM...

Luigi Maria Lucini

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
1 G
47
X·46.
17

Digitized by Google

ANTI-THESIS

CONTRA

AUCTOREM CONANTEM

Pontificiam Infallibilitatem certis terminis circumſcribere, ejuſdemque propoſiti iteratam defenſionem.

ANNO M. DCC XXXV.

Domus S. Mariæ Magdalenæ Urbis

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

Digitized by Google

ANTI-THESIS

CONTRA AUCTOREM CONANTEM

Pontificiam Infallibilitatem certis terminis circumſcribere, ejuſdemque propoſiti iteratam defenſionem.

PRELUDIUM.

PErvenit ad manus quędam Diſſertatio Apologetica nuperi Scriptoris Anonimi *adverſus noviſſimum Privilegiorum Pontificiorum Vindicem*, *typis Bartholomæi Giavarinæ Venetiis publicatura*. Videram eo inſcriptam titulo: *Infallibilitatis Pontificiæ juſtis terminis circumſcriptæ explicatio, atque defenſio*. Typos Colonienſes proſtat: annum mox elapſum 1734. computat. His autem non contentus aliam currentis anni 1735. elucubrationem promulgat ſub expreſſo nomine Fratris Hiacinthi Serry, in qua prioris diſſertationis molimina per iteratam defenſionem explica-

re fuſius, atque urgere adpromittit. Quantum gaudii hauſerim in pollicita defenſione Pontificii privilegii, eo triſtius accepi in poſterioribus verbis, ubi contenditur ad terminos eam coarrare. Juſtos equidem terminos aſſignare declarat; ſed undenam petendi ſint, nullus percipio. Quamobrem mecum pugnabat animus, an iteratis vindiciis Privilegium hocce Romani Pontificis ab invecta circumſcriptione defendere neceſſe foret; vel Anonimum, & ſpectabilem Scriptorem ad editas vindicias remittere, ut ibi jam preoccupatas difficultates, & abunde enodatas inſpiceret. Verum quia callide prefati tituli æquivocatio veritati plurimum obeſſe poſſet, hanc provinciam æquius amplectar, quo juſtiorem defenſionem veritatis depoſcit. *Puto* (ut ſcripſit (a) Auguſtinus) *nequaquam juſte reprehendi miniſterium noſtrum, ſi contra quoslibet adverſarios veritatis, ferventi ſpiritu pro veritate certemus.*

§. I.

(a) Contr. Creſcon. libr. 1. cap. 7.

§. I.

De diſceptatæ quæſtionis Cardine.

OMnino diſplicet indicata apologeticæ diſſertationis analyſis, qua declaratur infallibilitas Pontificia defenſa, & ſimul circumſcripta. Neque juvat terminos juſtos nuncupare, quum nefas ſit terminos, aut legem ponere auctoritati, quæ Chriſtum tantum auctorem agnoſcit. Ille Deus homo, qui dixit: (*a*) *Data eſt mihi omnis poteſtas*; Ille, inquam, indeficientiam judicii Petro conceſſurus fatus eſt: (*b*) *Et tu aliquando converſus confirma fratres tuos*. Et alibi, idem Magiſter, & Dominus Jeſus Pontificium, qua late patet, Petro elargiturus, ita eum alloquitur: (*c*) *Paſce agnos meos*, *paſce oves meas*. Pluribus vindex Pontificiorum privilegiorum oſtendit tum rationum momentis, tum Patrum perpetua traditione, allatos textus intellectos, & habitos eſſe pro conceſſo Petro, & ſucceſſo-

 ri-

(a) Matth. 28. 18.
(b) Luc. 22. 32.
(c) Jo: 21. 15. 17.

Digitized by Google

ribus Romanis Pontificibus infallibilitatis privilegio, quum pro munere, & officio docendi univerſam Eccleſiam (quod idem eſt, ac ex Cathedra loqui) definitiones in fidei, morumque materia pronunciant. Nullum conſenſum ſive previum, ſive poſteriorem involuit, aut explicat textus euangelicus: nullum poſtulavit antiquitas, nullum quoque Patrum traditio exegit, adeo ut per mille, & amplius annos ignoraverit Catholicus quilibet dependentiam hanc Pontificiæ, imo ipſius Petri infallibilitatis ab alieno conſenſu.

Ipſi Heretici, etiam in eſtu pervicacioris contentionis, independentem, & abſolutam infallibilitatem Papæ profeſſi ſunt. Etenim Ariani Euſebianæ factionis, una cum Conciliabulo Antiocheno, totum conatum, laboremque impenderunt, ut oraculum unius Julii PP. ad firmandam eorum ſententiam preiret. Eadem vi, & fraude uſi ſunt, ut unius Liberii conſtantiam vincerent: rati ſecuro otio triumphare non poſſe, etſi fere totus mundus, duce Conſtantio Imperatore, in Arianiſmum propenderet, niſi Pontifex Romanus indefectibilitatis pondus unice adjeciſſet.

Quor-

Quorſum tanta cura? Quorſum tot ſtudia, ſi a conſenſu Eccleſiæ veritas dogmatis inconcuſſa penderet; vel firmitas judicii ab aſſenſu alieno haberetur accepta, quum Papa pronunciat? Noverant, velint, nolint, Hæretici Ariani pertinere ad Romanum Pontificem queſtiones de fide peremptorie definire, eſto ſimul turpiſſime errarent, cogitantes poſſe Papam hæreſim, aut errorem ex Cathedra docere, & Arianam probare perfidiam. Et Liberius ſibi probe conſcius nullatenus debere ſive conſilium, ſive conſenſum, ſive definitionem Concilii Ariminenſis ſequi, reſtitit petitioni, & illorum Patrum ſubriſcriptioni ſtrenue eſt refragatus.

§. II.

Evaſio præcluditur.

RESpondet Auctor eruditus (*a*) hæc omnia ſuperius dicta, & jam ad ſatietatem vindicata, vehementer dignitati, auctoritatique Romanorum Pontificum plurimum laudis afferre, ſed re æquius per-

(a) Pag. 63.

ſpecta, plus incomodi creare; projectique adulatoris ſpeciem illum induere, qui jura Pontificia, ac privilegia nullis, quos ratio poſtulat, limitibus circumſcribat.

Pudet probrum referre, quod eo maximum eſt, quo totam Romanam Eccleſiam appetit. Illam quidem Eccleſiam, quæ jura, ac privilegia Romani Pontificis profitetur, & pro aris, ac focis defendit, atque vindicat; quæ ut a Chriſto donata, ut in evangelico textu expreſſa, ac deſcripta amplectitur, mox præpoſtera intemperantium hominum commentaria, dejiciunt, enervant: quæ cenſuris, atque proſcriptionibus theſes, libros, & codices lędentes Pontificiam auctoritatem, vel attenuantem, una cum auctoribus perſtringit, ferit, profligat: quæ infallibilitatem Papæ ex Cathedra pronunciantis abſolutam agnoſcit; independentem ab alieno aſſenſu, ex neceſſitate abſoluta queſito, eſſe vult, & depredicat; illam Eccleſiam adulationis crimine onerat, quam ipſe, participem Pontificiæ infallibilitatis facit, atque decantat. Quidni quoque hanc noxam affingat ſacro textui; Patrum traditioni, ſacratiorique vetuſtati, quæ omni-

no neſcivit terminis circumſcribere indefectibilitatem Petri in judiciis ex Cathedra?

Ut ut ſit: *Adulatio eſt fallaci laude ſeductio:* (*a*) teſte Auguſtino. Idcirco falſa veris immiſcendo deceptoria blandientis lenitudo ſe prodit. Agedum; ubi vel ex qua parte cubet fallacia, deceptio, falſitas? Ad ulteriora procedamus.

§. III.

De adverſantis intentionis argumento.

Approbat Auctor in verbis Chriſti Domini: (*b*) *Rogavi pro te, ut non deficiat fides tua*, quibus infallibilitas judicii Petro data creditur, nullam conditionem adjunctam legi, alienum conſulentium conſenſum explicantem. Verum contendit conditionem hanc omnino ſubintelligendam eſſe, quemadmodum in altero ejuſdem Chriſti promiſſo Petro dato, per verba: *Tibi dabo claves* ſolvendi quodcumque ſuper terram, ut ſit ſolutum, & coelis, non proinde abſque conditione in-

A 5 tel-

(a) Libr. 50. Hom. Hom. 20. c. 1.
(b) Pag. 48. n. 3. Et in iter. def. pag. 95. Et pag. 106.

telligendum eſſe, ſed preabitis in pœnitente diſpoſitionibus neceſſariis ad fructum clavium percipiendum.

Apta ſane paritas ad deſtruendum arguentis intentum. Vel ipſis Ethnicis patet, peccata non deleri niſi per pœnitentiam. Vel pueris compertum eſt remiſſionem peccatorum poſtulare eorumdem deteſtationem. Nil ferme explicatius, nil frequentius in ſacris litteris, quam illud oraculum Jeremiæ: (a) *Hæc dicit Dominus Deus: Si converteris, convertam te.* Nil abundantius in Euangelio predicatur, niſi illud: (b) *Pœnitentiam agite*; & illud Chriſti: *Si pœnitentiam non egeritis, omnes ſimul peribitis*. Et hæc eſt conditio abſcondita, & implicita in data Petro facultate ſolvendi ſuper terram, ut ſit ſolutum, & in Cœlis? Quod adeo perſpicuum eſt, ut ipſe Dominus Jeſus edocens diſcipulos ſuper uſu parabolarum, dixit: (c) *Vobis datum eſt noſſe myſterium Regni Dei: illis autem, qui foris ſunt, in parabolis omnia fiunt; ut videntes videant, & non videant: & au-*

(a) Cap. 15. 19.
(b) Marc. 13. 6.
(c) Marc. 4. 12.

& audientes audiant, & non intelligant: nequando convertantur, & ſanem eos.

A contrario fluit nitide argumentum. Si conſtat conditionem pœnitentiæ, diſpoſitioniſque peccatoris ad obtinendam remiſſionem culpæ, iniectam fuiſſe in data facultate Petro ſolvendi ſuper terram, & in cœlis, cur adjicienda eſt conditio omnino arbitraria requiſiti aſſenſus, conſiliique alieni a verbis Chriſti donantis Petro infallibilitatis privilegium, quum nullibi neque in veteri, neque in novo teſtamento veſtigium, vel minimum appareat, neque antiquitas, neque Patrum traditio huc uſque ſubodoraverit?

§. IV.

De eadem evaſione:

IGitur ſi nullis conditionibus ſimpliciter neceſſariis infallibilitas a Chriſto Petro donata proditur; quid reliquum eſt, inquit Auctor eruditus, (*a*) niſi ut infallibiles etiam dicantur Pontifices, ubi forte judicium de fide tulerint dormitantes, aut ſomniantes?

Non

(a) Pag. 49.

Non ſequitur illatio! Abſit a viro docto fallacia. Infallibilitas Prophetarum in prenunciandis futuris; infallibilitas Apoſtolorum in predicatione veritatis; infallibilitas Euangeliſtarum in ſcribenda euangelica hiſtoria, & infallibilitas Papæ in definiendis rebus fidei, & morum ex Cathedra, habet Deum auctorem; adeo ut ſi defectus quiſpiam erroris, vel mendacii obreperet, idem delinqueret. Decet quippe omnium unum Paſtorem omnes oves paſcere indefectibili doctrinæ pabulo, uti potiſſime prçſtat loquendo ex Cathedra. Porro Theologis compertum eſt, hujuſcemodi lumen, ſive afflatum, ſive ſpecialis Spiritus Sancti adſiſtentiam explicet, eſſe donum tranſiens non permanens, ut de ſchola loquimur; quod proinde ſapientia Altiſſimi dirigente confertur, opportune, pro loco, tempore, & occaſione, quibus Deus vult. Ludicra itaque calamo circumponere, nempe an Pontifices dormientes, vel dormitantes infallibilitate abſoluta a qualibet conditione gaudere potuerint, nil aliud eſt, quam Deum auctorem blaſphemare, ac irridere. Hoc unum pro irrefragrabili doctrina habendum eſt, nimirum

ſi Pon-

ſi Pontifex ex Cathedra docens erraret, in Deum auctorem error recideret, quod plane impoſſibile eſt. Ita de Prophetis, ita de Apoſtolis, ita de Euangeliſtis dicendum eſſet. (*a*) *Defecerunt ſcrutantes ſcrutationes*. Et de his ſatis.

§. V.

De Magiſtro Cano.

AD probationes aſſumpti mox deſcendit eruditus Auctor (*b*) contendendo; Pontificiam infallibilitatem tunc tantum haberi, explerique, dum Pontifex præmiſſa Eccleſiæ Romanæ, Peritorum, Sapientum, ac maxime S. R. E. Cardinalium, nunc Clerum ejuſdem Eccleſiæ conſtituentium, Conſultatione, habitoque conſenſu, in materia morum, & fidei, ex ſacro tribunali pronunciat. Quod adeo neceſſarium ſimpliciter autumat, ut ſi abſque præfata conditione, vel medio judicium ferat, fallibilitatis periculum Pontifex ſubire cogatur. Plures Doctores illuſtrioris notæ in hanc coſpirare ſententiam recen-

ſet,

(*a*) Auguſt. tract. ſup. Pſal. 63. v. 7.
(*b*) Pag. 8. Et in iter. defenſ. art. 2.

ſet, & primo profert in medium eximium Theologum Melchiorem Canum, (*a*) de cujus auctoritate in præſentiarum erit ſermo.

Unum hærere in mente neceſſe eſt, me nunquam inficiari, aut inficiatum iri, officii, & muneris Romani Pontificis eſſe, ut omni cura, ſtudio, ac diligentia adhibita, & prçhabita de re definienda, judicium diſcretivum agitet, & prçmittat, ut ſerio, diligenter, & humana ratione, ac via, de controverſia examinata, judicium finale definitivum prodeat. Sed difficultas ſuborta in eo ſiſtit, an ad hujuſmodi examen cogatur Pontifex neceſſario Conſiliariis uti, & peritorum conſultatione, ne incertum, & fallibile judicium proferat: vel id tantum ad convenientiam ſalubrius deſideretur, adeo ut ſi Pontifex per ſeſe præſtet, quidquid ad enucleandam difficultatem opus eſſe perceperit, infallibilis ponderis ſententia, ac definitio evadat. Hoc ſecundum adverſus Auctorem eruditum tota contentione virium propugno.

Nunc ad ſententiam Magiſtri Cano deveniam. (*b*) Propoſuerat opinionem ali-

(a) Libr. 5. de loc. Theol. c. 5.
(b) Loc. cit. 6. Item.

alicujus dicentis, dubiam, & incertam fore definitionem Papæ, ſive Concilii, niſi conſtet nobis adhibitam fuiſſe diligentiam, ut via, & ratione procederet inquiſitio. Deinde placitum quorumdam recitans, ait: (a) *Sunt etiam, qui non obſcure dicant, quod ſi quando Romanus Pontifex, in definitione fidei, erravit, inde evenire potuit, quod non tantam, quantam debebat, adhibuit diligentiam, antequam ſententiam proferret: quod vel rem non examinavit, vel non eos, quos oportebat, conſuluit. Quibus ſi objicias, Apoſtolicam Sedem errare in fide non poſſe; fatentur id quidem; ſed ajunt, Sedis Apoſtolicæ nomen non ſolum Summum Pontificem ſignificare, ſed ipſum, ut facit ea, quæ ad Cathedram ſpectant: hoc eſt, quatenus non ex ſuo, ſed ex conſilio bonorum virorum, & doctorum procedit: ita Sedis Apoſtolicæ judicia intelligi, non quæ occulte, malitioſe, inconſulte per ſolum Romanum Epiſcopum, aut etiam cum paucis ſibi faventibus proferuntur; ſed quæ ab eo ex conſilio plurimorum virorum ſapientum plene prius re examinata prodeunt.*

En opinio aliquorum a Magiſtro Cano

(a) Loc. cit. §. Alter.

no recitata; neutiquam probata, ut mox conſtabit. Eam Silveſtri ſcrupulum vocaverat, dicens: (*a*) *Alter vero ſcrupulus ita Silveſtri animo reſedit, ut vix eum pellere potuerit*. Et hunc ſcrupulum faſtidiens Cano ſtatim ſubjicit. *Meliuſque fuiſſet occulere, quam ſtimulare cæteros, quo ipſe ſcrupulo pungebatur*. Hæc valde notanda ſunt, & conferenda cum iis, quæ infra de placito Silveſtri recolenda erunt.

Cano celeberrimus confeſtim ſcrupulum ab inconvenienti disjecit, ac repulit, inquiens: *Quamobrem, qui ſive Pontificum, ſeu Conciliorum diligentiam fidei cauſa finienda in dubium vocant, eos neceſſe eſt omnia Pontificum judicia, ac Conciliorum infirmare*. Et adeo abſurda viſa eſt Cano hæc opinatio, ut infra animadverterit: (*b*) *Ac ſi ſemel Hæreticis hanc licentiam permittimus, ut in queſtionem vocent, num Eccleſiæ judices eam diligentiam, & curam exhibuerint, qua opus erat, ut queſtio via, & ratione finiretur: ecquis adeo cæcus eſt, qui non videat, omnia mox Pontificum, Conciliorumque judicia labefactari?*

Plu-

(a) Loc. cit. init. cit. §. Alter.
(b) §. Itaque.

Digitized by Google

Pluribus male ſanam opinationem exagitat, & evertit Cano exclamans: *Quid? Quod ſi ſemel de diligentia Judicum dubitamus, novum examen, judiciumque ſemper recens poſtulabitur, ut de diligentia adhibita, vel non adhibita cenſeatur?*

Igitur opinatio, quæ arridet erudito Auctori, diſplicet Cano, & ſapienter eam, ut abſonam rejicit, ac reprobat.

Explicat deinde Magiſter Cano ſententiam ſuam, dicens: *Nos igitur ſcrupulum illum poſteriorem, ſi cui infixus eſt, aliter ex animo evellemus. Nam Deus ſuaviter diſponit omnia, ſimulque proſpicit, & finem, & media... Itaque præſtat ſemper Pontifex, quod in ſe eſt, præſtatque Concilium, cum de fide pronunciant; caditque cauſa, ſi quis ex noſtris aliter exiſtimat. Quemadmodum enim, ſi Chriſtus Petro diceret, ego rogavi pro te, ne deficiat charitas tua, certo certius intelligeretur, diligentiam, curam, vigilias, preces, cæteraque auxilia opportuna illi imperaſſe, quæ ſunt ad charitatis conſervationem neceſſaria; ita cum dixit: ego rogavi pro te, ne deficiat fides tua, proculdutio intelligimus id a Patre ſuo conſequutum, ut quæ ad rectum de fidei que-*

queſtione judicium oporterent, ea adeſſent Petro omnia, ſive a Deo, ſive ab homine expectarentur.

His poſterioribus verbis tota res conficitur. Nimirum vel a Deo tanta ſapientia donata eſt Pontifici, ut proprio ſtudio, ac labore verum a falſo in propoſita queſtione diſcernere valeat; vel tali prudentia erit ex alto præditus, ut peritorum conſilio ſollicitare ſatagat. Quamobrem potuit, & optime, Leo Magnus per ſe ipſum epiſtolam dogmaticam adverſus hæreſim Eutichianam condere, quæ ut infallibilis veritatis oraculnm accepta eſt in Concilio Chalcedonenſi. Ergo aliena conſultatio peritorum, ſive aſſenſus nequit eſſe de neceſſitate ſimpliciter ad ferendum judicium definitivum in fidei cauſa.

Laudat quidem Cano neceſſitatem adhibendi conſilium, & expendendi utriuſque partis argumenta, tam reſpectu Papæ, quam reſpectu Concilii, ſed neceſſitatem illam nunquam ſtricte abſolutam, & ſimpliciter talem agnoſcit. Siquidem profert exemplum ſtatim (a) de Concilio Hieroſolymitano Apoſtolorum, ubi inter eoſdem Judices magna conquiſitio facta eſt:

(a) Loc. cit. §. Nam & Apoſt.

eſt: item de Concilio Niceno, ubi Patres nullo de foris conſulente per ſe ipſos Arianam hæreſim profligarunt, & Catholicam veritatem conſtabiliverunt. Quumque ſapientibus Judicibus conceditur, etiam per ſe ipſos tantum, decretorium judicium diſquirere, & dicere; & cur denegabitur hoc idem Leoni Magno, Gregorio Magno, alterique ſapientiſſimo Pontifici, qui fortaſſe quoslibet peritos ſcientia excelleret?

Hæc fuit ſententia Magiſtri Cano, quam ipſe eruditus *(a)* Auctor ſemper coluiſſe, & complexum eſſe enunciat. Quumque non prioris opinionis, ſed hujus poſterioris Cano ſit auctor, mirari ſubit, cur ille in reprobatam a Cano opinationem deflectat. Sed utinam veſtigiis tanti Magiſtri inhæſiſſet, quia certo certius nunquam dixiſſet, Papam eſſe fallibilem, ſi deſit Eccleſiæ Romanæ, hoc eſt Cardinalium S. R. E. conſenſus; neque uſquam infallibilem hanc Eccleſiam Romanam ſpecialem proclamaſſet; conjudicemque pronunciantem cum Papa definiti dogmatis, contra Canum, ſtrenuum infallibilitatis

 Pon-

(a) Pag. 44.

Pontificiæ defenſorem, ac vindicem, unquam protuliſſet.

§. VI.

De Magiſtro Silveſtro Prierate.

PLura expendenda occurrunt in auctoritate Prieratis, quam objicit eruditus Auctor. Non diffiteor doctorem hunc in eo eſſe ſenſu, (*a*) Pontificem Romanum tunc infallibilitate judicii gaudere, quum agit, ut caput Eccleſiæ, ſcilicet, quum utitur membris ſuis procedendo ex peritorum conſilio, ſive Mitrati ſint, ſive Galerati, vel neutrius ſint conditionis. Laudat tamen, ſi Papa utatur Cardinalium conſilio. Hanc igitur conſultationem neceſſariam eſſe ſilveſter cenſet, quia inquit: (*b*) *Papa, ut Papa ex officio ſuo agens falſe determinare non poteſt propter aſſiſtentiam Trinitatis, & idem de Concilio cum Papa*. Sed an velit hanc neceſſitatem eſſe abſolutam, incertum, ut hic & alibi oſtendam.

Ad-

(a) In Summ. V. Concil. & tract. de irrefrag. ver. Rom. Eccl. cap. 15.

(b) Tract. cit. c. 16. §. Non obſtat 3.

Digitized by Google

Admitto ſupremum Principem debere in regimine habere aſſidentes, & Conſiliarios, quibus uti poſſit nedum in arduis, ſed etiam in minoribus negotiis, quia pluribus diſtractus impar fit ad ſingula. Pariter admitto de jure capitis eſſe, poſſe uti membris ſuis, prout juſtitia poſtulat, in ordine ad finem, qui eſt bonum totius corporis; & admitto, quod ubi major eſt arduitas, & difficultas in judiciis, cæteriſque occupationibus, tunc magis, ac magis urget neceſſitas habendi aſſidentes, & accerſendi Conſiliarios. Hæc omnia contingunt paſſim in quocunque, recto, & ordinato regimine, & maxime Sedis Apoſtolicæ, *cujus ſententia tanta ſemper conſilii moderatione concipitur, tanta patientia, & maturitate decoquitur, tantaque deliberationis gravitate profertur, ut nec immutari neceſſarium ducat; niſi forte ſic prolata ſit, ut retractari poſſit, vel limitari:* inquit (a) Gregorius Magnus.

Potiori neceſſitatis vi id incumbit Principi, qui ad veritatem intelligendam minus fuerit idoneus; & fortius ſi de re fidei, quæ non eſt, neque eſſe poteſt re-

(a) Can. Apoſtolicæ 35. queſt. 9.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

tractabilis, & mutabilis, ſupremum Judicem controverſiarum agere ſit opus.

In prædictis Silveſtro acquieſco. Sed quod ulterius cogatur ſupremus Judex ſub pœna incertitudinis, vel nullitatis judicii, in quocumque actu aſſidentes adhibere (a), & aliorum conſilium exquirere, etiamſi ſit Judex ſapientior, & excellens, diligens in labore, & ſtudio paratus, ac promptus ad difficilia dirimenda, & accomodatiſſimus, ut rem, quam capeſſit, optime perſungatur; neque probat, neque intendit eruditiſſimus Silveſter. Verbo. Nunquam Silveſter dixit Papam non eſſe infallibilem, niſi utatur conſulentium ope; neque hanc conditionem eſſe neceſſariam ſimpliciter pro infallibilitate ejus judicii unquam probavit, aut confecit. Nunquam de Pontifice undequaque doctiſſimo, nunquam de Pontifice præſtantiſſimi ingenii, qui quoſlibet Conſiliarios docere poſſit, nunquam de Magno Leone, nunquam de Magno Gregorio, nunquam de alio, de quo dici poſſit: *Ecce pluſquam Salomon hic*, eſt unquam loquutus, vel queſtionem inſtituit; certius in oppoſitam abiturus ſententiam, ſi id excitaſſet.

Ita

Ita res rebus junctæ facile committuntur. Nimirum & quod in poteſtate capitis ſit uti membris totius corporis; & quod ſit ei liberum illis uti, ubi maxime agitur de judicio, quod proprium eſt opus mentis capiti inſidentis. Hæc poteſt eſſe excellentior præcæteris, dono conſilii ex alto prædita, quin coacta ſit ex neceſſitate abſoluta, aliorum conſultationem expoſtulare. Concedo id infrequentius contingere, ſed mihi ſatis eſt exemplo Sancti Leonis inſiſtere, proprio labore, ac ſtudio ſcribentis epiſtolam dogmaticam infallibilis veritatis contra Eutichem, ut expuncta abunde agnoſcatur neceſſitas abſoluta, & ſimpliciter alienæ conſultationis; adeo ut aliter definientem Pontificem cogamur dicere fallibilitatis vitio laborare, vel laboraſſe; quod ſummum piaculum foret, vel de Magno Leone ſuſpicari.

Conſentiunt quoque Canones a doctiſſimo Silveſtro producti, quibus ſe totus dedit, nempe Can. *Apoſtolicæ* jam ſupra relatus, & cap. *Venerabilem* ex Innocentio III., ubi (*a*) Deuteronomii verbis relatis, ſtatuitur lege veteri a Deo de-

(a) Deut. cap. 17.

decretum fuiſſe obſequendi ſub pœna capitis judicio Sacerdotum Levitici generis in emergentibus cauſis, *inter ſanguinem & ſanguinem, cauſam & cauſam, lepram, & lepram.* (Ecce aſſidentes, en Conſiliarii, Innocentio teſte) deinde ſubdit textus: *Qui autem ſuperbierit nolens obedire Sacerdotis imperio, qui eo tempore miniſtrat Domino Deo tuo, & decreto Judicis, morietur homo ille.* Verba hæc nihil cogunt pro ſententia, quam impugnamus. Poſſunt adeſſe aſſidentes, & Conſiliarii, & multi Judices, quibus piaculum ſit refragari: ſed etiam adeſt ſupremum Summi Pontificis imperium abſolutum ab aliena conſultatione, cui nefas ſit obſiſtere. Aliter ſuperfluum fuiſſet diſtincte loqui, & de judicio Sacerdotum Levitici generis, & de judicio ſummi Sacerdotis pro tempore miniſtrantis Deo in arcano Sanctuarii.

Confirmat omnino ſententiam motum dubium ab eodem Silveſtro, (*a*) num diſſidentibus Patribus unius Concilii, cui debeat Pontifex pro ſuo officio aſſentire; docetque neutri ſtandum, ſed accerſitis aliis Conſiliariis, cum iſtis litem eſſe di-

ri-

(a) Tract. cit. cap. 16. ad 4. punctum.

rimendam: quia tunc ex alto lumen pro veritate certiſſime aderit. In caſu tres conſultationes fortaſſe oppoſitæ de re valde difficili occurrere poſſunt, & æque pugnare in mente Pontificis. Tunc alteri adhærens, nonne ex proprio infallibilitatis privilegio certiſſimum profert oraculum? Nonne perſeſe veritate comperta ex promiſſa Spiritus Sancti adſiſtentia, contingere poterit, expetitam conſultationem deſpicere, & ſecundum alterius partis Patrum Concilii, etſi fuerit unius tantum contradicentis, judicium decretorium ferre? Nonne ſermo his principiis inſtructus, momentiſque vallatus aptius, & juſtius euangelicis congruit verbis: *Paſce oves meas: confirma fratres tuos*; unde origo infallibilitatis in Petrum fluit, quam cæteris interpretationibus ex ingenii dumtaxat acumine effoſſis, & firmiori traditione deſtitutis?

Si autem hæc doctrina a ſcopo Magiſtri Silveſtri deflectat, libentiſſime & ipſe a Silveſtro deflecto; cavens quam maxime, ne cenſura ſapientiſſimi (a) Cano, alias relata, de eadem concertatione lo-

 quen-

(a) Libr. 5. de loc. Theol. cap. 5. §. Alter.

quentis me perſtringat. Verba ſunt: *Alter vero ſcrupulus ita Slveſtri animo reſedit, ut vix eum pellere potuerit. Meliuſque fuiſſet occulere, quam ſtimulare cæteros, quo ipſe ſcrupulo pungebatur.*

Quo ad factum Anaſtaſii Papæ Acacio communicantis erravit Silveſter, neutiquam Anaſtaſius, ut egregie evincit Cardinalis a Turrecremata. (*a*) Qui hallucinatur in probationum momentis, plane in themate hallucinatur, & male inſtructam cauſam ob defectum rationum propinat; ut infra latius patebit.

§. VII.

De Cardinali a Turrecremata.

AMpliſſimum Cardinalem de Turrecremata auctorem integrum, & coævum ſchiſmatis Baſileenſis, in ſuæ opinationis præſidium adſciſcit (*b*) eruditus Auctor. Auctoritas, ſive argumentum procedit ex tract. de poteſtate Papæ, (*c*) ubi inquirit, quid nomine Judicii infallibilis Sedis Apoſtolicæ intelligendum ſit. Cenſet proin-

(a) Cap. 92. ad 8. obicat.
(b) Pag. 19. Et in iter. def. pag. 38. (c) Cap. 112. ad 6.

proinde ſententiam in judicio a Romano Pontifice prolatam eam eſſe: *Quæ maturo, & gravi virorum Sapientum, & maxime DD. Cardinalium conſilio primo digeſta, & maturata ſancitur, & profertur... Quibus omnibus conſideratis, concludit ſine dubio tenendum eſt hoc, quod de Apoſtolicæ Sedis judicio dictum eſt: videlicet, quod in his, quæ fidei ſunt, deficere non poſſit.* Prius dixerat: *Non eam ſententiam eſſe, quæ occulte, malitioſe, aut inconſulte per ſolum Romanum Pontificem, aut etiam, quæ per ipſum cum paucis ſibi faventibus, aliis in fraudem non vocatis, ad partem profertur*. Hæc ſumma objectæ auctoritatis.

Verum exulat prorſus ab hac ſententia neceſſitas illa ſimpliciter talis alienæ conſultationis ab erudito viro invecta. Nihil enim inducit Cardinalis de Turrecremata de poſſibili eventurum in caſu, quo Papa pari, ut opus eſt, ſapientia, ac prudentia præditus, proprio labore, ac diligentia utens abſque aliorum peritorum conſilio decerneret. Quod mox evincam. Item eximius Cardinalis agens de Conciliis ſermonem inſtituit: (*a*) *De iis, a qui-*

(*a*) Tract. de Concil. cap. 27.

quibus cavendum eſt in Conciliis. Decem enumerat inconvenientia prorſus indigna maturitate Conciliorum, in quibus potiora a Pontifice eliminanda recenſentur, quin infallibilitatem univerſalis Concilii vulnerare prætendat. Item inquirit: (*a*) *Qui admittendi ſint ad Concilium univerſale, & qui non?* Prececedenti cap. (*c*) laudaverat conſiliarios Doctores in divinis, & canonicis decretis vocare, & adhibere, ſed nullatenus id eſſe ſimpliciter neceſſarium dixit, & exemplis comprobavit. Hinc validum argumentum conflatur. Si plenario Conclio, Judicibuſque in eo ſedentibus non eſt neceſſarium ſimpliciter de foris conſultationes exquirere ad judicium ferendum, quum ipſi perſeſe valeant, & controverſias expendere, & finaliter decidere, eſto ſæpe id congruum, & convenientiſſimum viſum fuerit, conſiliarios ſcilicet admittere, ut in Tridentino, aliiſque præcedentibus Conciliis actum eſt; cur neceſſitatis hujus vinculum fas erit injiccre ſummo omnium capiti Romano Pontifici, a quo ipſa Concilia aucto-

fi-

(a) Cap. 15.
(b) Cap. 14.

ritatem, & robur expectant, adeout ad has incitas ſententiam Cardinalis cōſpicui coarctare neceſſe fuerit?

Id vehementius contendo; quoniam ipſemet ſpectabilis a Turrecremata neceſſitatem ſimpliciter cogendi Concilium reiciens, liberum Pontifici relinquit illud convocandi, prout ratio, & temporum circumſtantiæ urgere poſſunt. Et tamen ab initio exemplum Petri nos docet, Concilium Hieroſolymis habitum eſſe ad dirimendam obortam controverſiam circa legalium obſervantiam. Ubi autem Concilii neceſſitatem abjicit, præcunte exemplo adeo ſplendido, nunc credendus eſt acerrimus propugnator neceſſitatis ſimpliciter utendi conſiliariis, qui inter Rectores Eccleſiæ ab Apoſtolo non numerantur? Illud medium (*a*) cogendi Concilium, utile quidem, ſed non eſſe neceſſarium ſimpliciter aſſerit, hoc autem medium utendi conſulentium ope, & ſuffragio adeo neceſſarium omnino reputabit vir Purpuratus in Romano Pontifice, ut ſi eſcludatur, Pontificiam infallibilitatem periclitari cenſebit?

Ad

(a) Cap. 9. & 10.

Ad hæc. Quærit (*a*) Cardinalis laudatus, a quo immediate auctoritas Conciliorum proficiſcatur, ac pendeat: decernitque eorum auctoritatem a Pontifice Romano proxime deſcendere. Quare? Quia ſolus Papa eſt caput totius Eccleſiæ, cui jure competit membra regere, ſenſumque omnem, & motum ei præbere, ac influere: & quia eſt ſolus Paſtor totius Eccleſiæ, ad quem ſpectat *providere, & dare pabulum toti Eccleſiæ, quod fit in univerſalibus Conciliis diſponendo, ordinando, conſtituendo, corrigendo, diffiniendo, interpretando.* Verbo. En medium, unde in Eccleſiam derivat ſollicitudo Paſtoralis, & Capitis providentia. Attamen, teſte de Turrecremata, hoc medium non eſt ſimpliciter neceſsarium ad excelſi capitis veritatem in Papa; eſto (quod plus eſt) membra ad Concilium vocata potiori jure, quam quilibet Conſiliarius ſimplex, Pontifici adhæreat. Igitur ſi integrum Concilium non arctat, neque cogit Papam, ut illo utatur; quomodo Purpurato auctori tribuendum erit, conceſſiſse conſulentibus, ac peritis abſolutam neceſſitatem,

(*a*) Cap. 28.

tem, ac jus quaſi quæſitum, ut ſine illis nihil validum, & certum definire Pontifex poſſit?

Iterum cum Magiſtro Cano, nec refragante Cardinali de Turrecremata, adverſantes redarguam dicendo: dat, & dabit Deus Pontifici, & finem, & media ſive a Deo, ſive ab homine deſcendant, quin abſolute neceſse ſit, ea unice ab homine expiſcari, vel per conſilium expectare. Sit congruum, ſit conveniens, ſanctum, & ſanum illud petere, ſed abeat longe neceſſitas abſoluta illud petendi, aut illo utendi, ne lata porta refractariis aperiatur, diſceptandi ſcilicet de adhibita, vel non adhibita diligentia, ut ſuperius ex Cano monuimus.

Itaque *directive*, hoc eſt ad melius eſse, loquutus eſt illuſtris Cardinalis pro caſibus frequentius occurrentibus; neutiquam cogendo ex neceſſitate Pontificem ſub pœna, ne privilegio infallibilitatis extus definitionem fidei pronunciet. Patet inſuper, quia doctiſſimus Purpuratus non aliud argumentum profert, quam Cap. *Apoſtolicæ Sedis* jam ſuperius deſcriptum, in quo nec verbum quidem conjicere eſt,

pro-

pro neceſſitate abſoluta alienæ conſultationis. Sed de his infra.

§. VIII.

De Rodulpho Cupers.

PLacet Auctori erudito prodere Rodulphum Cupers, (*a*) veluti ſuæ opinationis ſtrenuum propugnatorem; quod an verum ſit, hic erit diſcutiendum. Adlaborat Cupers probare: (*b*) *Juris eſſe divini, quod Cardinales aſſiſtant Papæ ope, & conſilio*: ideoque *Eccleſiam habere Senatum ad majores cauſas judicandas, ex divina inſtitutione; eumque Senatum eſſe partem ipſius Eccleſiæ, vel potius Eccleſiam ipſam eſſe repræſentatam in Cardinalibus*. Quibus jactis infert Cuperſius, ſeu probare intendit: *Pro conſtanti eſſe ſentiendum oportere Papam conſilia Cardinalium requirere: ſtante maxime, quod claves Petro commiſſæ duæ fuerint, una ſcilicet poteſtatis, alia diſcretionis.*

Hæc Cuperſius; ſed nihil ad cauſam eruditi Auctoris, a quo enixe peto, ut ocu-

(a) Pag. 28. §. V. & in iter. def. pag. 56.
(b) In Comment. ad c. oportebat. 79. diſt. tract. de SS. Univ. Eccl. art. 2.

Digitized by Google

oculum referat ad capitula initio tractatus explicata, ubi conjiciet aliter Cuperſium intendere, atque docere, ac ſibi fingit vir eruditus. Protinus me expediam ſequenti Commentario ad verba Cuperſii.

In præludiis ad citatum tractatum explicat, (*a*) quid intellexerit docendo, Eccleſiam *jure divino* habere Senatum, aitque, Concilia *de jure divino* eſſe inſtituta, & Cardinales itidem eodem Jure, conſtitutos fuiſſe; quatenus ſcilicet id poteſt dici Juris divini, quod figuratum reperitur in lege veteri, & exemplatum in novæ legis Eccleſia: ex quo latiſſime Jus divinum Cuperſius interpretatur. Cumque viderit Moyſi aſſidentes Judices, & Seniores a Deo deſtinatos, ita Senatum, vel Concilii, vel Cardinalium jure quoque divino, latius accepto, vel potius ad inſtar divinæ inſtitutionis in data lege Moyſi, perfectum exiſtimat.

Munus Cardinalium eſſe, aſſidere, & juvare Pontifici ope, & conſilio, nemo inficiatur.

Oportere Papam conſilia Cardinalium requirere, bene eſt, bonum, expediens

C eſt,

(a) Argument. §. alio.

Digitized by Google

eſt, ſed verbum *oportere* ſolum, vel nunquam, vel raro neceſſitatem ſimpliciter ſignificat; neque in caſu preſenti eam ſignificare poterat, quum incertum ſit, quo ſeculo Cardinalium nomen, & opus invectum fuerit.

Itaque quemadmodum non obſtante inſtitutione divina Concilii, vult Cuperſius, liberum eſſe, & ſemper fuiſſe Pontifici, illud cogere, & illius ope, & conſilio uti; ita liberum relinquit eidem, uti ope, & conſilio Cardinalium. Nec quidquam a Cuperſio ulterius quiſpiam emunget. Nunquam enim cominatur Papæ aliter agenti infallibilitatis jacturam. Etiam. Sentit (*a*) laudatus Auctor, poſſe Papam in caſu diſſidii inter Patres integri Concilii neutri ſuffragrari, ſed vel aliam inire ſententiam, vel ſuſpendere judicium, donec (in) ſuam traxerit partes diſſidentes ſententiam. Hæc nedum geſtiunt ſuperiorem Papæ auctoritatem Concilio, ſed abſolutam quoque a judicio, vel conſilio, univerſalis Synodi. Ecquis deinde fecerit Cuperſium ſibi contrarium, ut deinde velit Papæ auctoritatem illigatam ſuffragio inferiorum conſulentium? Di-

(a) Art. 2. poſt prælud.

Dignum eſt etiam animadverſione, Cuperſium velle, conarique probare adeſſe Jure divino Senatum, qui ſtabile virorum ſapientum ſelectum Collegium nominat. Silveſter vero hunc Senatum permanentem pro neceſſaria Conſultatione non requirit; contentus, ut quibuſcumque peritis libere Papam uti poſſit. Ergo vel unus, vel alter, vel uterque fallitur. Ubi eſt enim probabilitas opinationis, quæ iter prætentat abſque conſtante principio? Quocirca neceſſe eſt ambos interpretari loquutos citra neceſſitatem ſimpliciter, & abſolute talem, & de Jure divino exemplato, quod nihil cogit.

§. IX.

De Joanne Driedo.

PRoducit in medium eruditus (a) Auctor Joannem Driedo, tamquam aſſertorem abſolutæ neceſſitatis, qua Papam vult adſtringi ad præviam conſultationem habendam cum peritis ante fidei definitionem: quia ſcripſerat: (b) *Unde & ſen-*

(a) Pag. 27. §. IV. & in iter. def. pag. 53.
(b) De libert. Chriſt. l. 2. c. 2.

tentia Papæ circa fidem tanta conſilii moderatione concipi debet, tantaque maturitate patientiæ decoqui, & tanta deliberationis gravitate proferri, ut omnino recta ſit credenda. Hæc abunde in præcedentibus explicata ſunt, & maxime §. VI. Pergit Driedo. *Verum quia Papa quatenus homo talem modum deliberationis, circa ea, quæ ſunt fidei, poteſt omittere, & inniti proprio ſenſui, propriæque prudentiæ, idcirco etiam plerumque liceret examinare literas mandatorum Papæ definientis aliquid credendum eſſe, aut fide tenendum*. Hactenus Driedo obiter rem attingens.

Sermo æquivocatione plenus eſt. Si enim, ut homo mendax potis eſt diligentiam neceſſariam præterire, tunc neque potis eſt rem de fide definire; quia tunc agit, ut homo privatus, cui non eſt collata infallibilitas judicii. Sed quando intelligitur, ut homo Papa ex officio definiens, tunc implicat poſſe definire, ut homo mendax, non præhabita vel per ſe, vel per alios, ea diligentia, quæ ſatis ſit ad veritatem intelligendam. Primum videtur Driedo reſpuere, quum paſſim doceat, eſſe Pontifici obediendum, utpote

om-

omnium Paſtori a Chriſto dato. Igitur ſecundum amplectitur: nimirum, ut *proprio ſenſui, propriæque prudentiæ* non innitatur; ſed ſtudio Sacræ Scripturæ, traditionique Eccleſiæ, quod præſtitit per ſe M. Leo, & præſtare poterat excellentius.

Hinc duo abſurdiſſima ſequuntur. Vel liberum facit plebi, & ovibus poſt latam definitionem dubitare de adhibita, aut non adhibita diligentia, (quod etiam reſpectu Concilii plenarii evenire poteſt) & tunc ſive pronunciet, ut Papa, ſive, ut homo, ſemper incerta erit fides. Vel liberum adhuc relinquit plebi examen, & judicium ſuper re definita; & tunc jus erit cujuſcumque credere, vel non credere, donec ſibi conſtet de veritate, aut falſitate judicii. Utrumque amplexus eſt Lutherus ad maledicendum Tridentino Concilio, & utrumque abhorruit Driedo exprobrans Lutheri vafritiem.

Ut autem errorem adeo ſupinum, avertam ab eximio doctore, reſpondere oportet, nil aliud permittere, quam examen de falſitate, aut de veritate, editi diplomatis, neutiquam rei definitionis. Quamobrem expreſſe dixit: *Ple-*

rumque liceret examinare literas mandatorum Papæ.

Cæterum ad rem noſtram nihil agit Driedo; an Papa poſſit perſeſe omnes illas diligentias explere, quas labore conſulentium peritorum comparare valeret, de quo eſt pręſens diſcuſſio. Quo admiſſo nequit Driedo adimere judicanti Pontifici debitum infallibilitatis privilegium.

§. X.

De Stanislao Cardinali Hoſio:

STanislai Cardinalis Hoſii teſtimonium arridet (*a*) erudito Auctori. Scripſit ille: (*b*) *Beati Doctores, ſi non iiſdem verbis, iiſdem tamen ſententiis, multis in locis, concorditer adſtruxerunt, hæreticum eſſe omnem hominem, qui a Romana, & Univerſali Eccleſia in fidei doctrina diſcordat. Sic ante* 400. *& amplius annos, hæreticum pronunciavit, quicumque diverſum ab Eccleſia Romana docuiſſet. In qua quidquid gravioribus de cauſis, fidei præſertim decernitur, non eſt exiſtimandum, quod ſolus ſit Julius*

(a) Pag. 29. §. 6. & in iter def. pag. 59.
(b) In Confeſs. Cathol. fid. c. 28.

Digitized by Google

lius V. G., aut Pius, qui decernat, ut errare tamquam homo poſſit. Habet ille, ſicut Cyprianus loquitur, florentiſſimum Clerum ſecum una præſidentem, ſingulari doctrina præſtantem, de cujus conſilio, ſiquid gravioribus de rebus, præſertim de fidei cauſis decernit, labi, & errare non poſſit.

Quid inde extundat vir eruditus, nempe Pontificem cum Clero ſuo, vel cum Cardinalibus illum repræſentantibus, neceſſe ſit judicare, ſi infallibiliter judicare voluerit, non video. Etenim olim judicabat Papa cum Synodis, & in urbe, & extra. Judicavit in Synodis generalibus abſque conſilio Cleri Romani. Igitur Purpuratus vir non potuit Pontificiam indeficientiam unice referre ad conſilium Cleri. Ratio, cur nomina Julii, & Pii expreſſerit, ea eſt, quia Auguſtanam confeſſionem confutandam ſuſcepit per confeſſionem Catholicam ibi adornatam. Illa impetebat Pontifices, qui operam impenderant ad promovendum, & abſolvendum Tridentinum Concilium. Iſta arrogantiam hæreticorum frangebat. Satis fuit Hoſio nonnullos Pontifices illius temporis recenſere, & morem tunc prævalentem in judi-

 cio

cio ferendo innuere. Sed an ſemper, & ubique hic mos invaluerit, & neceſſe ſit ſimpliciter obſervare, neque dixit, neque ſomniavit illuſtris Hoſius; & extra rem erat inquirere. Nihil ergo evincit eruditus Auctor ex allato teſtimonio.

Amplius. Si quis hoc idem diceret de quolibet Monarcha, vel de eodem Papa in ordine ad Regimen Temporale, vel Spirituale ſubditorum, nonne egregie laudaret providentiam Principis, & Pontificis ſeligentium viros ſapientes conſulentes opportune leges, & decreta ſanciendа, unde ora obtrectantium obſtrui poſſent, dicendo, eſſe cuncta ex prudentum conſilio enucleata, & emanata? Ecquis niſi audax hinc dixerit probari neceſſitatem abſolutam utendi conſultatione prudentum, itaut inanes leges ſint, ſi illis inconſultis latæ fuerint? Igitur ad revincendos Hæreticos ſermo Hoſii procedit, neque intentum adverſarii, vel in apice infert.

§. XI.

§. XI.

De Alphonſo de Caſtro.

PRovocat eruditus (*a*) Auctor ad auctoritatem Alphonſi de Caſtro, quem nimis fidenter appellat Apoſtolicæ Sedis indeficientiæ defenſorem, & vindicem. Hic auctor male audit apud veros propugnatores Pontificiæ auctoritatis, quia teſte Bellarmino, (*b*) ſentit *Pontificem, etiam ut Pontificem, poſſe eſſe Hæreticum, & docere hæreſim, ſi abſque generali Concilio definiat, & de facto aliquando accidiſſe*. Hęc Bellarminus; qui hanc opinionem, ut erroneam, & hæreſi proximam rejicit, atque ſugillat. Et ſane Alphonſus tradit: (*c*) *Ad ſolam Eccleſiam pertinere Sacrarum Scripturarum interpretationem, quam quiſque fidelis amplecti tenetur*. Ait: *Omnis homo errare poteſt in fide, etiamſi Papa ſit. Nam de Liberio Papa conſtat fuiſse Arrianum, & Anaſtaſium Papam fuiſse Neſtorianum .... Non enim credo aliquem eſse adeo impru-*

 den-

(a) Pag. 31. & in iter. def. pag. 63.
(b) Libr. 4. de Rom. Pont. c. 2. §. ſecunda opin.
(c) Libr. 1. c. 4. advers. hæres.

Digitized by Google

dentem Papæ aſſentatorem, ut ei tribuere hoc velit, ut nec errare, aut in interpratatione ſacrarum literarum hallucinari poſſit . . . Si ergo in interpratatione ſacrarum literarum quilibet homo errare poteſt, erit neceſſario judicium interpratationis penes totam Eccleſiam, penes quam jus fuerat diſcernendi Sacras Scripturas ab humanis. Nam hæc errare non poteſt, quum a Spiritu Sancto ſit edocta.

Miror Alphonſum tribuere Eccleſiæ, neutiquam Papæ immunitatem ab errore, quia hic homo eſt, perinde ac Eccleſia ex hominibus conflata non fuerit: vel æque, ac iſta nequeat edoceri a Spiritu Sancto.

Hæc forte delectant adverſarium Auctorem, quia communi crimini blandiuntur. Pergamus ad cætera. Proſequitur Alphonſus de Caſtro Pontificem inſectari; deinde, veluti ex indulgentia, aſſerit; (a) *Ad ſolam Sedem Apoſtolicam, aut generale Concilium ſpectat de hæreſi cenſere.* Et poſt probatam auctoritatem Concilii, quia totam repræſentat Eccleſiam, ſubdit: *Sedes autem Apoſtolica, quoniam Eccleſiam tam-*

(a) Loc. cit. cap. 8.

tamquam caput repræſentat, primum poſt generalia Concilia in definiendo tenet locum. En caput poſt membra, en ovile prius Paſtore?

Nunc ad verba objectionis. *Verum hic animadvertendum eſt, nomen Sedis Apoſtolicæ non pro ſolo ſummo Pontifice accipi, quum hic in fide errare poſſit, ut ſuperius de Liberio, & Anaſtaſio oſtendimus. Sed Sedes Apoſtolica; quæ nunquam erravit, compræhendit tam Collegium Cardinalium, cujus Concilio juvatur Pontifex, quam ipſum Pontificem. De qua Sede non conſtat aliquando erraſſe. An autem Collegium Cardinalium errare poſſit, non diſſero. Credo tamen, quod Dominus nunquam permittet totum Collegium hæreſi maculari. Quapropter juſtum eſt, ut in re tanti momenti, qualis eſt Fides Catholica, conſulat fratrum ſuorum Collegium, antequam quidquam defimat, adjunctis etiam, ſi poſſibile foret, viris aliis ſanctitate perinde, ac doctrina eminentibus.* Advertere debuerat eruditus Auctor, dixiſſe Alphonſum de Caſtro, *juſtum eſt*, non autem dixit, eſſe id *neceſſarium*, ut contenditur. Primum utroque pollice probamus, ſecundum rejicimus.

Cæterum, ſane mirandum, Alphonſum de Caſtro, alioquin perdoctum virum, & de Pontificia dignitate adeo egregie, ac magnifice diſſerentem, mox Pontificiam judiciariam poteſtatem acerrime dejicere, itaut pene abroget. Infra loquens (*a*) de prærogativis a Chriſto datis Petro, defendit, inſtitutum fuiſſe Caput, & Paſtorem totius Eccleſiæ, eumque præ cæteris Apoſtolis, & ſupra Apoſtolorum chorum honoribus, honorumque præmiis ornaſſe, quos ſingilatim dinumerat. Hic eamdem dignitatem una cum Pontifice polluit, ac diſſipat. Exuit illum poteſtate interpretandi Scripturas, diſcermendique veras a falſis. In hæreſi detegenda, & diradicanda poſt Concilium tantum Judicem Papam conſtituit. Deinde hoc idem Papæ judicium illigat collegio Cardinalium; aitque credere Deum nunquam permiſſurum irrepere errorem in hoc Collegium; Papam vero, quia homo eſt, errori obnoxium eſſe; infamatque arroganter, ac invidioſe Liberium, ut Arrianum, & Anaſtaſium, ut Neſtorianum criminatur. Sed, quod audacius eſt, non erube-

ſcit

(a) L. 12. advers. hæreſ.

ſcit promittere, & fidei jubere pro Cardinalium infallibilitate; at pro Romano Pontifice negat quidquam indulturum: Imo quum recenſeat, plurima adeſſe Sanctorum Patrum teſtimonia aſſerentia Apoſtolicam Sedem nunquam a fide deviaſſe, in Decreto (*a*) inſerta, ea ad quiſquilias Gratiani amandat, quatenus ad Papam trahantur, inquiens: (*b*) *Videat, qui volet*. Heu infelix Petrus, qui nihil obtinuit a Chriſto præter verba! His auctoribus gratulatur Auctor, & feſtive ſe adjungit; ſed abſque Scripturæ Sacræ textu, ac Patrum teſtimoniis nihil proficit; neque alius oſor, etſi colligatis caudis mutuo complexu ſeſe jungant, quidquam efficiet in perniciem Pontificiæ infallibilitatis.

§. XII.

De Cardinali Bellarmino.

QUum inciderit ſermo de ampliſſimo Cardinali Bellarmino, ſequar eruditum (*c*) Auctorem, qui eum ſibi

(*a*) 24. q. 1.
(*b*) Git. cap. 8.
(*c*) Pag. 12. num. 3. & in iter. def. pag. 23. in fin.

ſibi adjudicat, quia docuerat, juxta certiſſimam ſententiam dicentem: (a) *Pontificem non poſſe ullo modo definire aliquid hæreticum a tota Eccleſia credendum*; aliquos ſentire: *Pontificem non poſſe errare, ſi mature procedat, & conſilium audiat aliorum Paſtorum*: & alios, inquit, dicere, *Pontificem etiam ſolum nullo modo errare poſſe*. Explicat deinde eximius Cardinalis utramque opinionem, & conciliare ſtudet, dicendo: *Poſteriores auctores non negare, quin teneatur Pontifex mature procedere, & conſulere viros doctos, ſed ſolum dicere volunt, infallibilitatem non eſſe in cœtu Conſiliariorum, vel in Concilio Epiſcoporum, ſed in ſolo Pontifice: ſicut è contrario priores non volunt ponere infallibilitatem in Conſiliariis, ſed in ſolo Pontifice; verum explicare volunt Pontificem debere facere, quod in ſe eſt, conſulendo viros doctos, & peritos rei, de qua agitur.*

Mox ſubdit: *Si quis autem peteret, an Pontifex erraret, ſi temere definiret? Sine dubio prædicti auctores omnes reſponderent, non poſſe fieri, ut Pontifex temere definiat; qui enim promiſit finem, ſine dubio promiſit*

(a) Libr. 4. de Rom. Pont. c. 2.

ſit, & media . . . Parum autem prodeſſet ſcire, Pontificem non erraturum, quando non temere definit, niſi etiam ſciremus non permiſſuram Dei providentiam, ut ille temere definiat.

Hucuſque Bellarminus; qui nos docet, eſſe præciſe loquutum juxta varias doctorum opiniones, quas ibi recitat, nihil de propria ſententia ſtatuens, an alteri adhæreat. Satagit quidem eas non diſſentientes inter ſe oſtendere, ſed a judicio veritatis alterutrius abſtinet. Quapropter incertum eſt, cui patrocinetur. Et ſi conjectare licet, quum ejus conciliatio per doctrinam Magiſtri Cano expreſſa ſit, verius dici poteſt cum Cano ſentire. Fruſtra igitur jactat eruditus vir pro ſe Bellarminum habere.

Amplius. Ex toto Bellarmini contextu non eruitur queſtio, de qua agitur, quum penitus illam omittat: nempe an Pontifex mature procedens, & faciens, quod in ſe eſt, ut veritatem intelligat, quam proprio ſtudio, & labore aptus eſt percipere, & diſcernere, adhuc coactus ſit, ne erret, conſulentes adire? Nec verbum quidem facit de hac re Bellarminus; ergo perperam ad cauſam trahitur. Imo, quum

infallibilitatem in ſolo Papa reſidere ſentiat, prorſus cenſendus eſt, neceſſitatem abſolutam alienæ conſultationis repellere. Idcirco cenſuit abſolute Bellarminus, teneri Papam facere, quod in ſe eſt, etiam conſulendo peritos, ſi opus fuerit; & ſic curat conciliare pugnantes opiniones, dummodo conſtans ſit apud illos ſententia, quod Papa ſolus ſit infallibilis, cui certe Auctor refragatur, ut a Bellarmino diſſentiat.

§. XIII.

De Cardinali Albitio.

OBjicit eruditus Auctor ſententiam Franciſci (*a*) Cardinalis Albitii per hæc verba: *Diligens controverſiæ definiendæ examen, debitamque peritorum conſultationem, media eſſe neceſſaria ad infallibile judicium proferendum, quæ niſi Pontifex adhiberet, inconſiderate, ac temere ad res de fide definiendas accederet.*

Sed fallitur vir eruditus. Neque verba allata, neque ſenſus ſunt (*b*) Cardinalis Albitii. En verba ejus: *Neque opor-*

(a) Pag. 13. & in iter. def. pag. 24. De inconſt. in fid. cap. 3.
(b) De inconſtant. in fid. c. 3. num. 24. & 25.

oportet eſſe ſollicitum, an Summus Pontifex debitam diligentiam adhibuerit, & contulerit rem cum peritis: quia eo ipſo, quod Deus permittit doctrinam proponi cum auctoritate, ſupponendum eſt, jam rite eſſe diſcuſſam a proponente; maxime enim ſpectat ad divinam providentiam, & ad aſſiſtentiam Spiritus Sancti, quam habet ſuper regimine ſuæ Eccleſiæ, ut non permittat omitti examina, & diligentias debitas, & procedi inconſiderate, ac temere ad res definiendas, vel ad præcipiendas, aut prohibendas toti Eccleſiæ. Narrat deinde Albitius quantum laboris, & ſtudii impenſum fuerit in examine quinque propoſitionum ex libro Janſenii excerptarum, de quo nihil ad nos.

Itaque plurimum diſtant germana verba Albitii ab illis invectis a viro erudito. Et conſtat ea a nobis integre allegata adamuſſim convenire cum doctrina Magiſtri Cano, de qua in ſuperioribus actum eſt. Quamobrem tantum abeſt, ut neceſſitas ſimpliciter peritorum conſilii pro infallibili judicio Papæ concludatur, quin potius apertiſſime expuncta appareat. Docet enim *ſupponendum jam rite eſſe diſcuſſum a proponente.* Rite quidem, vel re

per

per ſeſe examinata a Pontifice apto ad diſcretorium judicium, vel cum peritis collata; ideoque de uno, vel altero modo non oportere eſſe ſollicitum, monet. Quod caveret utique, ſi alter foret ſimpliciter neceſſarius ad certitudinem judicii comparandam.

Pudet hic referre animadverſionem, quam Auctor aſſuit in poſtremo cit. opuſculo: ubi de Papa plane rudi rerum Theologicarum ponit exemplum, ut evincat neceſſitatem alienæ conſultationis. Quid hæc ad rem noſtram? Sufficit mihi Magnus Leo. Sufficit Duvalio Innocentius III. Sufficit omnibus una exceptio ad eliminandam male partam neceſſitatem abſolutam, ut Philoſophia nos docet.

§. XIV.

De Joanne Viguerio.

IN dicta Joannis Viguerii inquirens eruditus (a) Auctor verba profert ſibi pergrata. Hæc ſunt: (b) *Dicendum, quod Summus Pontifex, ut perſona privata errare po-*

(a) Pag. 10. & in iter. def. pag. 20.
(b) Cap. 10. in inſtit. Theol. de virt. fid. vers. 13.

Digitized by Google

poteſt , non tamen , ut eſt Summus Pontifex. *Papa autem operatur , & pronunciat , ut Summus Pontifex , ſive ut Papa , quando obſervat ritum in Conciliis Apoſtolorum , & Sanctorum Patrum definitionibus obſervari ſolitum : ut puta quando vocat Concilium ſeniorum , hoc eſt Epiſcoporum , & inſtat , inſtanteque facit orationibus , & invocat Spiritum Sanctum , cujus aſſiſtentia Eccleſiæ promiſſa eſt : imo ipſemet talibus congregationibus adfuturum ſe pollicitus eſt , & non patietur ipſum errare* .

Procul dubio Viguerius longe abeſt a præſenti queſtione . Etenim negat Pontifici infallibilitatem judicii extra Concilium ; quod ſane cadere non poterat in ejus mentem , quam non latebat pluries Pontifices extra Concilia , per Decreta , & Conſtitutiones de fide Eccleſiam docuiſſe , & docere . Idcirco ibi tantum de editione Symboli agens ad totam Eccleſiam ſpectare cenſuit juxta placitum Alphonſi de Caſtro . Quum autem vers. 15. ſequenti ſermonem habuit de Canonizatione Sanctorum , præclare , ut par eſt , docuit de Pontificia infallibilitate , dicens , ad Papam illam ſpectare , quo ad manda-

tum venerationis per totam Eccleſiam, tanquam quamdam fidei proteſtationem; quia *ad illum ſolum pertinet, ad quem ſpectat queſtionem fidei terminare.* Et ſibi objiciens periculum errandi, reſpondit id quidem contingere, ſi Papa agat, ut privata perſona. *Sed procedendo, ut Summus Pontifex, ſcilicet cum facit, quod in ſe eſt, & ſecundum ritum, & conſuetudinem Eccleſia, & Sanctorum Patrum, errare, aut decipi non poteſt. Tunc enim comparatur ad divinam providentiam, quæ Eccleſiam ſuam Spiritu Sancto dirigit, ut non erret.*

Quid luculentius ex Viguerio in adverſantem opinationem? Quando Pontifex facit, quod in ſe eſt ad veritatem aſſequendam, vel per vires altæ ſuæ mentis, ut ferebat Leonis Magni doctrina, vel per peritorum conſilium, comparatur ad divinam providentiam promiſſa præſtantem, ne deſit Spiritus Sancti aſſiſtentia, quam occurrit definitioni fidei incumbere.

Auctor nos remittit ad Synodos *populares* tempore Apoſtolorum per Petrum coactos. Sed nihil penitus eruitur ad propoſitum Viguerii. Hic petit expreſſe

Se-

Seniorum, *hoc eſt Epiſcoporum* convocationem; juxta ritum ab Apoſtolis inchoatum, & a SS. Patribus traditum. Popularia Concilia Hieroſolomis facta admittebant quoque fæminas, ut probat Silveſter cap. XI. Sed de his non loquitur Viguerius. Loquitur quippe de tertio Concilio, ubi Apoſtoli, & ſeniores convenerant. Mox tranſferens ſeniores in Epiſcopos vult Papam teneri, nedum ad ſervandum ritum dicti Concilii, ſed etiam ad ſequendam perſonarum electionem. Quo admiſſo actum eſt de infallibilitate Papæ extra Concilium. *Et ecce error pejor priore.*

§. XV.

De Andrea Duvalio.

ALacri animo complector (*a*) Andreæ Duvalii auctoritatem objectam ab erudito adverſario, quia aliter, ac ipſe ſentit, ut ex integro textu conſtabit. Arguebat Richerius adverſus Papæ infallibilitatem: (*b*) *Uni alicui a Deo, aut a natura datum non eſſe, ut ſolus ſapiat.* Reſpondit

(*a*) Pag. 52. §. 38.
(*b*) De infallib. Summ. Pont. p. 2. q. 3.

Duvalius: *Summum Pontificem non ita ſapere, ut ſe ſolo abſque ulla perquiſitione, & conſultatione aliquid poſſit definire; atque adeo ſi ita definiviſſe conſtaret, dummodo res judicaretur admodum ardua, & de qua viri doctiſſimi ultro, citroque dubitarent, non cenſeretur hac in parte ſe geſſiſſe, ut Pontifex: debet itaque in ſuis definitionibus perquiſitione cum viris peritis ſemper uti. Non enim, ut eleganter docet Vincentius Lirinenſis libro contra hæreſes, nova fidei dogmata ſtatuit Eccleſia, ſed vetera eruit. Eruere autem eſt rem è ſuis principiis indagare, & perquirere: quod maxime fit, peritos adhibendo in conſilium, qui rem definiendam mature conſiderent, idque regulis a Chriſto Eccleſiæ relictis, Scriptura, Traditionibus, Decretis prædeceſſorum ſuorum, unanimi Patrum conſenſu, & cæteris aliis, quæ brevitatis ergo omittimus. Neque aliter, ut in confeſſo eſt apud omnes, ei adeſt Spiritus Sanctus.*

Hic, ut verba ferunt, agit Duvalius de queſtione tantum difficillima, quæ ipſos peritos torqueat, ac diſſidentes inter ſe faciat. Videamus quid fere immediate ſubjecerit, loquendo de

que-

queſtione facilioris indaginis. Inquit enim:

Dices Summum Pontificem poſſe eſse peritiſſimum, quales fuerunt olim Divus Gregorius, & Innocentius III. Igitur in eo caſu ſolus, nemine in conſilium adhibito, poterit definire. Reſpondeo rem definiendam interdum poſse eſse ita levem, & facilem, & ex alia parte Pontificem ita doctum, ut ſe ipſo tanquam ex Cathedra eam poſſit definire: quando tamen gravis eſt, & nodoſis difficultatibus implicata proprio ingenio fidere non debet, ſed peritos ſecum in conſilium tenetur adhibere. Et hoc modo vi orationis Chriſti infallibiliter ei adeſt Spiritus Sanctus. Ex quibus liquet contra Richerium, quo ſenſu a Deo uni ſoli interdum datum ſit, ut de re aliqua plus cæteris ſapiat.

Ergo ſi ſemel Duvalius concedit Gregorio, & Innocentio poſſe rem aliquam de fide definire, non adhibitis peritis, explodit neceſſitatem ſimpliciter talem, quam impugnamus, & cate tacuit Auctor integram ſententiam Duvalii, ut eum ſibi devinciret. Num hæc minus ſunt, quæ invidioſe dicuntur?

Perſpectis *iterata defenſione* ſequentibus verbis Duvalii, vir eruditus hæſit aqua,

Digitized by Google

& innuens eum loqui de definitione rei levioris difficultatis è paleſtra fugit. Deus immortalis? Numquid eſt diſtinctio inter infallibilitatem Pontificis definientis rem fidei facilis diſcuſſionis, vel difficilioris inquiſitionis? Nullus plane hucuſque ex parte infallibilitatis hoc diſcrevit, ſed ex parte materiæ. Igitur ſi Gregorius, ſi Innocentius poſſunt per ſeſe aliquando rem de fide definire juxta Duvalium, profecto neceſſitatem abſolutam alienæ conſultationem rejicit, & eliminat.

Paulo fuſius oportet hanc doctrinam retexere. Divina providentia efficaciter decernens finem, neceſſario diſponit media, quibus utendum eſt ad exitum finis. Ut fides Jeſus Chriſti ſanguine ſaginata incorrupta perſiſteret, contulit Eccleſiæ in Concilio ſub ſuo capite viſibili Romano Pontifice, utramque clavem, ſcilicet & definiendi, & diſcernendi verum a falſo. Deeſſet quippe fini medium neceſſarium, ſi una, vel altera poteſtate careret. Verum quum plures difficultates ſe implicare ex temporum viciſſitudine neceſſe ſit, fuit opus, ut utriuſque poteſtatis miniſterium eidem capiti daretur, ut data occaſione

ex

Digitized by Google

ex officio exereret. Do exemplum. Exorta hæreſi Arriana, per Concilium Nicenum ſtatim confoſſa fuit. E contra educta ab orco hæreſi Pelagiana, ſatis fuit Innocentius I. ad illam profligandam, quin neceſſe fuerit Concilium generale coire; etiamſi difficilior emerſiſſet queſtio injecta a Pelagio, quam ab Ario, ut Theologis eſt clarum. Cur itaque? Nonniſi quia opus eſt divinæ providentiæ bono fidei oportune proſpicere, & generali Concilio, & Pontifici Summo utramque clavem conferendo, quibus & diſcretivum judicium, & definitivum exerceatur. Ad hæc. Quemadmodum divinæ providentiæ fuit beneficium dare Africanis Patribus unum Auguſtinum clariſſimi ingenii virum, qui virus Pelagianum quaqua verſum effodere ſapientiſſime valuit; perinde jure potuit dare Pontifici diſcretorium judicium, quo per ſeſe ſatis ſit Eccleſiam Dei docere juxta temporis opportunitatem, in qua ſtatuerat Papam de re fidei definiturum. Et quemadmodum cæteris fuiſſet ſalebroſa, & ſpiſſis difficultatibus obſita hæreſis Pelagiana, uni Auguſtino minus gravis eſſe potuit: quidni uni, vel alteri Pontifici,

Deo dante, non erit tribuendum, ut nunc levem, nunc graviſſimam cauſam finire ſit aptus? Propterea tutius, juſtiuſque censerem, abſtinendum eſſe a reſtrictione propoſita a Duvalio, nempe quod poſſit ſe ſolo rem fidei levioris momenti abſolvere, ſecus graviſsimam cauſam, ne videamur legem ponere divinæ providentię; ſed firmiter tenendum eſſe Pontificem, ſive ſolum, ſive vocatis peritis de fide definientem, nunquam eſſe defecturum, ne in Deum blaſpheme cogamur errorem transfundere.

Quid ſi Pontifex temere, ac inconſiderate pronunciaret, & in fidei periculum, vel detrimentum? Reſpondeo tritum hunc eſſe adverſariorum timorem, ſed multum imprudentem. Nunquid timendum eſt de fide divinæ promiſsionis? Nunquid deſperandum de efficacia divinæ providentiæ? Volens Deus definitionem fidei per os Summi Paſtoris egredi, & quod infallibiliter doceat Eccleſiam, tenetur ei diſcretorium judicium dare, ut medium neceſſarium. Hoc judicio præditus Papa plane videbit, an auxilio peritorum indigeat, nec ne, adeoque uno, vel altero modo ſibi

erit

erit ſufficiens ad certiſsimam edendam definitionem: quinimo impoſsibile fore cenſendum eſt, ut temere, imperite, & infeliciter procedat in fidei detrimentum. Alioquin totius periculi nota in divinam redundaret providentiam; quod abſit a verbo.

Audio inquietum hominem adhuc urgere. Quid ſi Papa ſibi fidens erraret? Nonne homo eſt infirmitatibus ſuis circumdatus? Reſpondeo, hujuſmodi petitorem divinis promiſsis, divinæque providentiæ, & fidem, & ordinem negare. Obtrudam clavum clavo. Affirmant Theologi prædeſtinatum poſſe damnari, potentia ſcilicet antecedenti, quia eſt ſui arbitrii compos. Negant poſſe damnari, potentia ſcilicet conſequenti, ne fruſtraretur efficacia divinæ providentiæ. Urget utrobique ſermo. Poteſt Papa qua homo, qua imbecillis deficere in judicio fidei, ſed tantum potentia antecedenti. Verum neſcit fallere, aut falli, potentia ſcilicet conſequenti, ne fruſtraretur divina providentia ſtatuens per os Petri nos audire, & credere debere, & ne inanis credatur datus ordo, quem Deus poſuit, connexionis ſcili-

cet

cet mediorum cum fine certiſsime eventuro.

Paucis repetam . Si dictum eſt , *per os Petri nos audire , & credere* : ergo illi datum eſt , poſſe rem fidei definire . Hoc judicium neceſſario prærequirit judicium diſcretivum ; ergo & Petro eſt hoc datum : Hoc judicio Petrus fit aptus ad diſcernendum , ſi ſe ſolo nec ne valeat veritatem inquirere, ac intelligere , prout opus eſt : ergo vel ſolus procedat ad docendum de ſide , vel ex prævia peritorum conſultatione , nihil ad nos pertinet inepta diſquiſitio, quum certiſſimum ſit habendum , neque Deum poſſe nos fallere in promiſſis, neque nos poſſe falli audiendo verbum Fidei a Petro , cui jubemur credere .

Ipſe Duvalius rem perſpicue conficit, quem ſi integre legiſſet adverſarius , nunquam in teſtem pro ſua cauſa vocaſſet . Reſpondens quippe Vigorio objicienti , poſſe Papam fieri hæreticum , & hæreſim docere, ait : *Pontificem mente , & corde hæreticum , ſi ſe ad aliquid definiendum accingat, contra mentem ſuam definiturum . Caiphas enim prophetavit , & verum contra mentem ſuam definivit . Ratio vero ab Evangeliſta ſubditur , quia erat Pontifex anni illius .* Deinde ponit exemplum

de

de Vigilio PP. qui factus Pontifex impavide reſtitit Theodoræ Auguſtæ, & de Baalam a Deo mutato, ut loco maledictionis benediceret Iſraëli. Ubi, ut liquet, non recurrit Duvalius ad peritorum conſultationem, ſed ad debitum divinæ promiſſionis, & providentiæ.

§. XVI.

De Dominico a S. Thoma.

VElociori calamo me expediam a nonnullis aliis auctoritatibus objectis, quia perinde ac præcedens, circumciſis ſententiæ verbis, ab erudito (*a*) Auctore referuntur. Primus occurrit Pater Dominicus a S. Thoma, qui præmittens, §. *colligitur ſecundo:* (*b*) *Quod Papa ſolus poteſt ordinare articulos Fidei*, ut docet D. Thomas 2. 2. q. 1. art. 11., *& circa illos facere novas editiones*, quin poſſit errare; procedit hoc idem dicere de Canonizatione Sanctorum. Cui quum objeciſſet hanc pendere a teſtimoniis, quæ falſa eſſe poſſunt, illico reſpondet, quod ſi hujuſmodi te-

(*a*) Pag. 21. & in iter. def. pag. 22.
(*b*) De Eccl. Chriſti contr. 237. Sect. 16.

Digitized by Google

teſtificationes *falſæ ſunt*, *Deus movebit Papam*, *ut illas rejiciat*, quia teſte D. Thom. loc. cit. *Deus præſervat Eccleſiam*, *ne in talibus per fallibile teſtimonium fallatur*. Neque recurrit Auctor ad alienas conſultationes.

Ubi autem objecta verba Dominici a S. Thoma ſibi adſcribit Auctor, dicentis: *Quod* (a) *Papa habet aſſiſtentem Spiritum Sanctum non per revelationem*, *ſed mediis Scripturis*, *& prudentibus conſultationibus*, *orationibus*, *ac ſtudiis ſacrarum literarum*, *ut nullum committat errorem*; dictum refert ad id, quod frequentius contingit, etiam quum doctiſſimi præſunt Pontifices, neutiquam ex neceſſitate abſoluta peritos conſulentes adhibendi, ne ſibi contrarium doctum Theologum injuſte proclamare cogamur. Etenim immediate ad relata verba ſubdit idem Pater Dominicus: *Et quamvis Papa poſſit ſine Cardinalibus omnia negotia Eccleſiæ definire*, *& reſolvere*, *neque enim ad hoc tenetur ex rigore*, *& neceſſitate*, *cum apud ſolum Rom. Pontificem ſit omnis plenitudo poteſtatis*, ut ex c. *Multum* 2. q. 6. & c. *Cum ex eo* depæn. & remiſs. *Solus Papa* enim

(a) Contro. 237. Sect. 18.

enim habet juriſdictionem in Sede Apoſtolica, ad quam referenda ſunt graviora negotia c. *Majores* de bapt. c. *Rogamus*, & cap. *Quoties* 24. q. 1. & c. *Dudum* 3. q. 4. *Solus enim Papa habet Sedem Apoſtolicam* c. *hæc eſt fides* 24. q. 1. *tamen ex quadam decentia, & convenientia tenetur Papa Cardinales admittere ad conſultationes graviores*, ut colligitur ex c. *Fundamenta* de elect. in 6. Ubinam adverſarius excutit hic neceſſitatem abſolutam alienæ conſultationis, quam ex decentia P. Dominicus exquirit?

§. XVII.

De Dominico Gravina.

AD ſententiam Fr. Dominici Gravinæ diſcutiendam accedo admiratione correptus, quia objicitur locus Auctori (a) repugnans, neque ejus oculos facile fuit fallere. Ait Gravina eo ipſo loco citato: (b) *Ad* 1. *Cognita prius Pontifex definit, nam vel per ſe, vel per ſapientes controverſias examinat, examinataſque dijudicat, & ad decreta formanda devenit*. Si vero par

(a) Pag. 27. §. 9. & in iter. def. pag. 70.
(b) De ſupr. jud. contr. fidei q. 1. §. ad 4. argum.

par ſibi ad rem diſcutiendam non eſſet, monet peritos conſulentes adhibere, uti etiam cæteris Principibus contingit. Laudat eximius Gravina, & vocat ſapientes, veluti oculos ſupremi judicii, quos conſulens Pontifex movet, *etiamſi Theologiæ habitu careret, cum ſuper omnia ſuum habeat principatum. Difficultates autem* (ab his verbis dumtaxat incipit objecta auctoritas Gravinæ) *Difficultates autem ſcholaſticæ in Accademiis facilius per ſapientes, quam per Theologiæ facultatis inexpertes doctrinaliter terminantur: judicialiter vero, & auctoritative melius, imo abſolute, & abſque ulla contradictione a Pontifice terminantur, ex directione Spiritus Sancti moventis Pontificem cum ſapientibus conſulentem, ad infallibiliter controverſias decidendas.* Subdit eruditus adverſarius: qualem illum Pontificem vult Gravina eſſe motum ex directione Spiritus Sancti? Niſi eum *cum ſapientibus conſulentem*. Sed, quæſo, integra recitetur propoſita argumenti ſolutio, conferendo poſteriora cum prioribus, & ſtatim conſtabit disjunctiva Gravinæ reſponſio. Nempe juxta ſuperiora verba: *Pontifex vel per ſe, vel per ſapientes controverſias examinat, exami-*

na-

nataſque dijudicat. Utroque modo procedens ſemper ex directione Spiritus Sancti procedit: ergo nunquam temere, nunquam cum periculo errandi procedit. Ergo neceſſitas abſoluta adhibendi Conſiliarios exulat a ſententia Gravinæ.

Illuceſcit nitidius hæc veritas, ſi infra ad articulum X. queſt. 2. oculos convertamus, ubi quærit: an Papa non informatus a ſapientibus poſſit, vel debeat Catholicam aliquam veritatem definire. Proponit affirmativam, & negativam opinionem; & licet ſtatuat, ad definitionem deſiderari præviam Pontificis intelligentiam ſaltem ſufficientem, per conſulentium inſtructionem, nihilominus concludit in hæc verba: *Poſſunt autem dictæ ſententiæ conciliari, ut prima loquatur de exuberanti, & plena intelligentia definiendorum, ut non ſit neceſſaria in definiente Pontifice, ſed ſatis, ſi ſit inſtructus a Doctoribus, & Conſiliariis: ſecunda vero ſententia veritatem continet, ſi ſermo ſit de ſufficienti notitia, quam prærequiri non eſt dubium, ſive propria, ſive aliena informatione miniſtranda (ut oſtendimus) & hoc ſatis eſt, ut non inanime*

definiens Pontifex aſſeratur inſtrumentum: & ſic omnia conſonant.

Hinc conſtat Gravinam non inficiari, poſſe aliquando Pontificem doctiorem (ubi de Leone Magno condente per ſeſe epiſtolam dogmaticam contra Eutichetis errores exemplum a nobis ponitur) poſſe, inquam, proprio labore, ac ſtudio de Fide rem examinare, ac definire, inconſultis peritis; ſed vere negat inferri neceſſitatem abſolutam alienæ conſultationis. In ſuperioribus addidi, quod quum contingat dari Pontificem doctiſſimum in rebus Theologicis apprime neceſſariis ad decreta Fidei deliberanda, cenſeo, ita eſſe loquendum: nimirum, ex efficacia, & ordine divinæ providentiæ eſſe debitum Pontifici donum conſilii ex motu Spiritus Sancti dirigentis illum ad incolumitatem Fidei. Deinde eſſe quoque eidem debitum intellectum diſcretionis, quo hic, & nunc ſciat diſcernere de accomodata ad rem ſui ingenii facultate; qua perpenſa procedat, vel ad ſtudium per ſeſe comparandum, vel ad conſulta peritorum exquirenda, ut exinde una, vel altera diligentia præmiſſa de veritate, inoffenſo pede, & in-

infallibiliter decernat. Hæc conſonant tum ad laudem ſuavis providentiæ ordinis, & efficaciæ; tum ad inconcuſſam Fidei regulam, ejuſque Fidei firmitatem, & decus; utpote ex Spiritus Sancti inviolabili motu, & directione deſcendens. Qua Fide, ſi ſuperis placet, trahitur Gravina in ſententiam, quam nunquam docuit, diſſimulatis iis, quę ex profeſſo ſtatuit, ac firmat?

§. XVII.

De Chriſtiano Lupo.

SIbi in Chriſtiano Lupo inſigni Theologo præſidium ſtatuit (*a*) eruditus Auctor ejus verba referens, quæ ſunt ad integritatem originalem redacta, prout jacent, videlicet: (*b*) *Epiſcopalis Cathedra non eſt ſolus Epiſcopus, ſed quotquot ipſi in publico Eccleſię conventu aſſident, & in illa adminiſtranda eidem ſuo conſilii, aut judicii ſuffragio cooperantur. Quocirca Provincialis Epiſcopus ſuum presbyterium, Metropolita, Patriarcha, Papa pro Sede ſua habent ſuas Synodos, quarum ſunt præſides, os, & lin-*

 gua,

(a) Pag. 39. & in iter. def. pag. 76.
(b) Ad Can. 22. dictat. Greg. 7. §. Quomodo.

gua. *Et dum ex eorum communi judicio, ac ſuffragio agunt, ſtatuunt, decidunt, loquuntur, dicuntur ex Cathedra agere, decidere, ſtatuere, loqui*.

Notandum velim modum loquendi Chriſtiani Lupi. Siquidem perſpicue diſſerit de Papa, de Epiſcopis, de Metropolitis, & Patriarchis habentibus *ſuas Synodos, & dum in illis ex communi judicio, & ſuffragio agunt, dicuntur ex Cathedra agere*. Igitur de judiciis eccleſiaſticis hic loquitur Lupus, qui ſunt communes, etiam quo ad Epiſcopos, non autem de judicio Fidei proprio Romani Pontificis, etiam extra Concilium, de quo eſt præſens queſtio. Niſi velit adverſarius Auctor imponere eximio Lupo ignorantiam Bullarum dogmaticarum, quæ in dies eduntur, nulla habita Synodo. Nunquid aſſident *in publico Eccleſiæ conventu*, ut ſcripſit Lupus, conſulentes periti Mitrati, vel non Mitrati, Galerati, vel non Galerati, ut Silveſter autumat, & permittit? Nunquid in Conciſtorio Cardinalium, quod eſt publicus Eccleſiæ conventus, leguntur, & ſtatuuntur Bullæ dogmaticæ *communi judicio, & ſuffragio*, ut Lupus loquitur,

qui

qui plurimum verſatus eſt in Romana Curia, ut ei tam ſupina ignorantia adſcribi nequeat? Quid ergo eſt dicendum? Niſi, Lupi propoſito ſatis fuiſſe ad explicationem Dictatus Gregoriani proferre Eccleſiam Romanam non erraturam, dum in Synodis coacta ſub Papa præſide, ad inſtar aliarum Synodorum, communi judicio, ac ſuffragio ſtatuit, ac decidit. Cenſetque proinde, S. Gregorium de hac proloquutum fuiſſe. Sed nunquam dixit Lupus, neque diſputavit, an hic modus procedendi fuerit, nec ne abſolute neceſſarius. Procul dubio huic neceſſitati inruſſæ ad perdenda cuncta Petri privilegia non acquieviſſet, & probo. Ipſe Lupus (*a*) in anteceſſum dixerat, & Pontificem infallibilem eſſe in definitionibus Fidei, & morum; nec non poſſe refragrari integro Concilio, & quidem *ſolum*. Propoſuit ſibi (*b*) ſermonem Petri Aliacenſis Cardinalis habitum in Concilio Conſtantienſi, in quo contendebat ſuadere, auctoritatem decernendi non eſſe ſolius Papæ, ſed totius Concilii, & adverſantes Doctores nun-

 cu-

(a) Ad Can. 21. dict. it. §. expend. alia quæſt.
(b) §. Quæſtionem.

cupabat detractores Concilii, & adulatores poteſtatis Papalis, eo quia propugnant, ſtandum eſſe ſententiæ Papæ diſſidentis a ſententia Concilii. Ad hæc quid reſpondit Lupus? En verba reſponſionis: *Exiſtimo Conſtantinopolitanam, Chalcedonenſem, Quintam, Trullanam, ac ſeptimam Synodos non fuiſſe Papalis poteſtatis adulatrices: & tamen ſuos Canones, & alia quædam acta, quod ſolus Papa contradiceret, confeſſæ ſunt eſſe infirma, & caduca. Adulari eſt crimen, ſed minus eſt, quam detrahere, & furari.* Hæc Lupus. Ergo, teſte Lupo, poterit Papa *ſolus* rejectis, vel non vocatis peritis aliquando definire: adeoque minime ſuffragatur Lupus adverſario pugnanti pro neceſſitate abſoluta peritorum Conſultationis ad infallibilem definitionem Papæ: & appoſite objectum crimen adulationis egregie retundit.

§. XIX.

De Cherubino Romano.

PArum obeſt objectio petita ex Cherubino Romano, quam affert (*a*) eru-di-

(a) Pag. 40. cap. 3. & in iter. def. pag. 83.

ditus Auctor, ſemel, ac fuſe explicata fuit in præcedenti §, doctrina perperam in adverſum propoſita Chriſtiani Lupi. En verba Cherubini: (a) *Tunc ſolum intelligitur Romanus Epiſcopus pronunciare ex Cathedra, habeturque decretum Sedis Apoſtolicæ, cum huic præceſſerit conſenſio, ſive conſultatio Romanæ Eccleſiæ, videlicet Cardinalium, Theologorum, Conſultorumque; uno verbo; Majorum natu ejuſdem Eccleſiæ, & Urbis..... Haud aliter intelligi poteſt decretum ex Apoſtolica Sede manare, ſeu Papam loqui dogmatice, & ex Cathedra, niſi prius fratrum ſuorum, Majorumque natu Eccleſiæ Romanæ communicato Conſilio. Secus enim non ex Cathedra, neque ut caput (utpote quia eſt ſejunctus a membris, poſtabitiſque tum Romanæ, tum univerſæ Eccleſiæ natu Majoribus) ſed ut homo privatus, adeoque errori etiam in fide obnoxius pronunciare intelligitur*. Hucuſque Cherubinus admodum hoſpes in rebus Curię Romanę, in cujus fidem incaute prorſus adverſarius venit.

Vult itaque Cherubinus tum *Romanæ*, tum *univerſæ Eccleſiæ natu Majores neceſſe ſit* convenire ad coſtituendum de-

 cre-

(a) Ad tit. de Conſult. & de major. & obed. prop. 2. 3.

cretum ex Sede Apoſtolica, hoc eſt de Fide manatum. Petam feſtive: an Concilium Nicenum, ex 318. Epiſcopis tantum coactum, complexum fuerit Majores natu *univerſæ Eccleſiæ*? Petam ulterius: an omnes Bullæ dogmaticæ hanc catervam hominum prævie conſulentem, & conſentientem prærequiſeverint? Petam: an Innocentius I. in definitione a S. Auguſtino laudata adverſus Pelagium, cum tot aſſidentibus fuerit loquutus? Petam a viro erudito, qui facile, ac jucunde ſe credidit Cherubino: an probaverit in controverſia de auxiliis ex univerſa Eccleſia fuiſſe tam immenſum Senatum *Majorum natu univerſæ Eccleſiæ* vocatum? Apage hanc opinantis, vel ſomniantis fabellam, dumtaxat ad placitum modernorum hæreticorum confictam.

Quod res eſt. Cherubini ſomnium (ne cenſura graviori feriam) ad fingendum valet, ut penitus obliteret infallibilitatem Papæ, ſive in Concilio generali, ſive extra, definientis, quod nullus Catholicus admittit. Ubi autem quis velit gratioſe cum Cherbino agere, mollire ſatagat, juxta Lupi ſenſum, nempe loqui

tan-

tantum de Papa ex Cathedra definiente in coacta Synodo Eccleſiæ Romanæ ex communi judicio, ac ſuffragio. Si ſecus ſentit, turpiter errat; quia omnes Bullas dogmaticas delet, utpote carentes tam celebri, imo impoſſibili prævio conventu. Licet enim hæc interpretatio verbis Cherubini non conſentiat: attamen ad detrudendam neceſſitatem abſolutam conſultationis, de qua hic agitur, ſatis eſt, & plurimum beneficium Cherubino inconſiderate loquenti afferet. Auctor inanem gloriam ſpirat Cherubino ſe adjungens; & ſilet Cherubinum velle convocandos *univerſæ Eccleſiæ Majores natu*; nempe *Præsbyteros*, ait ipſe. Proſit utrique hæc caterva Presbyterorum *univerſæ Eccleſiæ*.

§. XX.

De Ludovico Cellotio, Joanne Bagotio, & Franciſco Combefiſio.

DE his Doctoribus in poſtrema iterata defenſione loquitur (*a*) Auctor, immemor illos nunquam aut citaſſe, aut meminiſſe in priori Anonimo opuſculo.

(*a*) In iter. def. pag. 80.

Ut ut ſit, hæc levia pertranſimus; quum majus veritatis pondus nos urgeat. Ad Cellotium provoco.

Scripſit itaque Cellotius: (a) *Loqui (Papam) ex Cathedra, cum tres adhibet conditiones, quarum vel una ſi defuerit, ex edito univerſalis Doctoris ſolio, ad privatæ perſonæ conditionem devolvitur. I. Ex parte materiæ deſumo, quam volo eſſe propoſitionem veram, vere revelatam. II. In inquiſitione requiro, ut neque ſolus judicet, neque temere pronunciet .... Adhibeat igitur oportet maturam, ac diligentem diſcuſſionem, ſine qua Chriſtus, ex lege ordinaria, neque Pontifici, neque Concilio infallibilitatem promiſit .... Ut toti Eccleſiæ, ut abſolute, & preciſe proponat.*

Ad intelligentiam illius Clauſulę *ex lege ordinaria*, referamus oportet oculos, mentemque ad pręcedens caput V. ejuſdem libri, ubi S. Stephanum I. laudat pronunciantem, contra S. Cyprianum, de rebaptizandis iis, qui ab hæreticis baptizati fuerant, *nihil innovetur, quod traditum eſt*; permittitque Cellotius hujuſmodi decreta, etiam ab inconſulto Pontifice edici poſſe, etſi id ſu-

gil-

(a) Libr. 4. de Hier. Eccles. ap. X.

gillaſſet Cyprianus ſcribens: (a) *Prophetæ duo, aut tres loquantur, & cæteri examinent*: juxta dictum Apoſtoli.

Tunc ſic. Univerſa antiquitas veneratâ eſt, ac profeſſa eſt decretum illud Stephani fuiſſe decretum Fidei; & erraviſſe S. Cyprianum illi reluctando. Id nemo inficiatur, licet pluribus excuſandus S. Cyprianus viſus ſit. En igitur plana explicatio dictæ Clauſulæ: nimirum *ex lege ordinaria*, ex frequentiori uſu, qui quamdam moralem neceſſitatem induxit, tenetur Papa peritos conſulentes advocare: neutiquam ex rigore neceſſitatis abſolutæ, ne cogamur decretum Stephani infallibilitate pronunciantis ſpoliare, ſicut & de epiſtola dogmatica S. Leonis pluries eſt dictum.

Cum Cellotio ſentit Joannes Bagotius iiſdem inſiſtens conditionibus. Sed (b) & idem cap. præcedenti ſect. 2. affert exemplum decreti S. Stephani adverſus rebaptizationes a S. Cypriano defenſas, prodens verba ejuſdem (c) Cypriani, quibus Ste-

(a) Epiſt. 71. ad Quintum.
(b) In Apolog. Fid. l. 4. diſp. 2. c. 3. ſect. 1.
(c) Epiſt. ad Pompejum.

Stephanum vellicabat, acſi *imperite*, *atque improvide dicere*, *&* *ſcribere* auſus eſſet, quum id non potuerit definire inconſultus contra tot Concilia Afrorum Epiſcoporum. Defuit ejus memoriȩ aliud exemplum de epiſtola dogmatica S. Leonis, qua cautior factus fuiſſet in diſquiſitione prȩſentis controverſiæ.

Cæterum plus audet Bagotius contendendo (*a*) Papam, nihil unquam de Fide definire niſi in Concilio. Totus eſt ad id probandum, neſcius certe, quomodo Bullæ dogmaticæ edantur, ne cogamur ſuſpicari, voluiſſe eas omnes in Fidem dubiam revocare. Accipe verba Bagotii. *Romanus Epiſcopus*, *quoties de negotio Fidei*, *aut aliis ad Eccleſiam ſpectantibus tractat*, *Concilium habet*, *&* *ſaltem Clerum Romanum ex Epiſcopis ſuæ Provinciæ*, *Præsbyteris*, *&* *Diaconis Cardinalibus compoſitum in Synodo congregatum audit*: *nec unquam de Fide quidquam definit*, *niſi in Concilio*. Et in fine ſect. 3. in hæc verba concludit. *Ex quibus omnibus concludo Summum Pontificem*, *ut definiat aliquid infallibiliter*, *Concilium aliquod*, *ſeu Synodum audire*

(a) Diſp. 3. cap. 1. ſect. 1.

dire oportere ; nec male dici , tunc ex S. Petri Cathedra eum loqui , ſeu pronunciare ſententiam , cum audito Concilio pronunciat .

Hæc omnia fingere oportebat , vel debuit , a frequentiori priſcæ antiquitatis more , vel immemor eſt de uſu edendi Bullas dogmaticas extra Concilium , de quibus omnino ſilet Bagotius ; vel quia ad muniendam improbabilem opinionem neceſſe erat plura ex arbitrio comminiſci ; etiam citra culpam , quia nunquam forte Romam vidit . Deſtructo igitur fundamento ruit opinio Bagotii , & nihil favet adverſario , niſi figmentis delectari placeat .

Nunc ad Franciſcum Combefiſium accedo , qui ſcripſit : (a) *Pontificem loqui ex Cathedra , eſt loqui cum fratrum conſilio ex communi Eccleſiæ ſenſu* . Unde id hauſerit Combefiſius , nemo divinabit , quia nullibi id probat . Opinio , quæ nullo nititur rationis , vel auctoritatis , traditioniſque momento , maxime in re dogmatica per ſeſe corruit in ortu . Præterea labat utrinque allata loquendi ex Cathedra deſcriptio . Quando enim adeſt communis ſenſus Eccleſiæ non occurrit neceſſitas

(a) Tract. pro actis 6. Synod. c. 2. §. 3.

tas loquendi ex Cathedra ; bene vero quum de interpretatione Scripturarum, de intelligentia Sanctorum Patrum, vel de Theologorum diſcrepantia diſputatio oritur, ut inde communis ſenſus Eccleſiæ per Papæ definitionem determinetur, & ut certus proponatur tenendus. Si diſceptatio contingit de ipſo communi ſenſu Eccleſiæ, ut fuit illa inter S. Cyprianum, & S. Stephanum, & alia de celebratione Paſchæ inter Eccleſias Aſiæ, & Victorem I. PP., eſt ne petenda definitio a communi ſenſu Eccleſiæ, aut vero ab auctoritate infallibili definientis, quiſnam ſit tenendus pro communi Eccleſiæ ſenſu?

Igitur Combefiſius non adamuſſim decocta materia loquutus eſt, ſed rudi minerva, dicturus certe verius ſi exactius ad examen proceſſiſſet ; inquirendo quid poſſit Papa per ſeſe ſalvo privilegio ſuæ infallibilitatis in judiciis ex Cathedra. Hęc Theologi auctoritas ſic lenita probabilitatem conciliat ; aliter dicentis nihil efficit ; & optime interpretatur loquutus de uſu frequentiori, non autem de neceſſitate abſoluta alieni conſilii.

§. XXI.

§. XXI.

De DD. Cardinalium Privilegiis.

OMnem laudem ampliſſimis Cardinalibus reſpondet *(a)* eruditus Auctor. Dignitatem veneratur, jura celebrat, auctoritatem colit. *Coadjutores, & Collaterales Papæ, univerſum orbem cum illo judicantes*, ex D. Bernardo *(b)* prædicat: *Conſiliarios Pontificis, & Conjudices orbis terrarum*, cum Pio II. *(c)* nuncupat. Eos eſſe, *ex quorum conſilio, & aſſenſu Pontifex regit, & gubernat univerſam Eccleſiam*, cum Joanne Cardinali a Turrecremata, proclamat. Eorum conſultationem eſſe neceſſariam cum frequentiori calculo Doctorum in decretis, deſcribit. *(d) Cardinales eſſe, quaſi in poſſeſſione, quod ipſorum conſenſus in hujuſmodi cauſis requiratur*; & in negotiis expediendis *conſenſus majoris partis procerum requiratur*, cum *(e)* Abbate

---

(a) Pag. 15. §. 3. per tot. & in iter. def. art. 3. pag. 27.
(b) Libr. 4. de conſid. cap. 4.
(c) Orat. ad Card.
(d) Cap. Vener. tit. Qui fil. ſint legit.
(e) In cap. litteris n. 13. de reſt. Spol. Cons. 137. n. 6. & 7.

te Panormitano, & cum Zabarella, memorat.

Optime quidem, & auguſtiora etiam deprædicata, præcæteris ad veritatem, & non ad fucum, ab Abraham (*a*) Bzovio, approbo, concedo. Sed, quæſo, ne hujuſmodi præconia ſint in perniciem abſolutæ a vinculis Pontificiæ infallibilitatis, & in injuriam Petri, ac Chriſti Pontificis æterni. Nihil ad rem conferunt prædicta. Neceſſitatem congruitatis evincunt, non neceſſitatem abſolutam adſiſtentiæ, & conſilii. Venericus Shiſmaticus, & rebellis Epiſcopus, (*b*) ut promoveret Antipapæ Guiberti Pſeudoauctoritatem, ſpoliavit, & ipſo nomine Gregorium VII., infamavavit, contemſit, & criminatus eſt, dicens: *Poſtquam aliunde adſcendit in Papatum, a conſilio removit Cardinales Sacræ Sedis... ejectis a conſilio, & cuſtodia ejus Cardinalibus, vita ejus, & fides, & doctrina fuit ſine teſtibus*. Affirmat judicaſſe ex arbitrio proprio abſque Cardinalium conſultatione, & propterea lapſum a Sancti Petri privilegio erraſſe, & jure dejectum, at-

(a) Tract. de Rom. Pont. c. 33.
(b) L. de conſerv. Eccl. Unit. advers. Greg. VII.

Digitized by Google

atque exauctoratum fuiſſe. Ejuſdem furfuris, & ſenſus fuit Benno Cardinalis, qui vaferrime conſilii, & prudentiæ laudes Cardinalibus impendens, temeritatis, & ignorantiæ inſimulabat S. Gregorium VII. quia inconſultis Cardinalibus ageret. Dona Danaum ſunt valde cavenda. E' contra laudatur Adrianus PP. qui ad leniendam indignationem Guilielmi Siciliæ domini ob denegatum Regis titulum, & ad cohibendas depopulationes, ab ipſo invectas in Apuliam, & Beneventum, *renitentibus Cardinalibus Adrianus indignatus omnia Guilielmo, ut petierat, indulſit, tituloſque prædictos attribuit*; ut narrat liber Pontificalis, & Robertus Abbas Montenſis in Chronic. ad ann. 1157.

Sunt igitur ampliſſimi Cardinales Conſiliarii Papæ; ſint in quaſi poſſeſſione impendendi, & ſuperimpendendi ſuum Pontifici conſilium. Propterea non intendunt arctare, & cogere Papam, ne quidquam abſque eorum ſuffragio, & aſſenſu etiam in arduis decernat ſub pœna nullitatis, maxime in irrectatabili Fidei negotio. Imo uſque ad ſanguinem pugnaturi declamant, defendere quum de privilegiis primatus,

& infallibilitatis Papæ ratio occurrit. Notiſſima eſt expoſtulatio Cardinalium ad Eugenium III. in Concilio Remenſi adverſus Gilbertum Porretanum coacto, quum inſonante voce conditi novi Symboli a Sancto Bernardo, una cum Gallis Epiſcopis, inſciis ipſo Pontifice, & Cardinalibus adſidentibus, exarſerunt dicentes: (a) *Quid fecit Abbas tuus, & cum eo Gallicana Eccleſia? Qua fronte, quo auſu cervicem contra Romanæ Sedis Primatum, & apicem erexit? Hæc eſt enim ſola, quæ claudit, & nemo aperit, aperit, & nemo claudit. Ipſa ſola de Fide Catholica diſcutere habens a nullo, etiam abſens, in hoc ſingulari honore pati præjudicium poteſt.* Quibus conſideratis Natalis ab Alexandro adnotat ſequiens Commentarium: (b) *Ex hoc facto aliqui quidem perperam colligunt, cauſarum Fidei judicia non ad Epiſcopos quoſlibet, ſed ad unum Romanum Pontificem cum Collegio DD. Cardinalium pertinere. At id ex iſta Cardinalium expoſtulatione nequaquam conſequens eſt, ſed ſolum, quod finitivam ſententiam in cauſis Fidei dicere, Juris ſit Romani Pon-*

(a) Otto Friſigen. de geſt. Fred. l. 1. c. 57.
(b) Ad ſecul. 12. diſſert. 8. n. 2.

Pontificis : nec Fidei Symbolum Eccleſiæ proponendum univerſæ Epiſcopis edere liceat , S. R. E. Cardinalibus , & Summo Pontifice inconſultis , maxime in Synodo , cui adſunt .

Inſuper peremptorie res conficitur allato exemplo Magni Leonis ſcribentis epiſtolam dogmaticam pluries laudatam . Certiſſime tenendum eſt , ei non defuiſſe Spiritus Sancti aſſiſtentiam , neque defeciſſe in iis , quæ ſui erant officii , faciendo quod in ſe eſt . Quumque par ſibi fuerit ad enodandas rei difficultates , ad perſcrutandas Scripturas , & evolvendam Patrum traditionem , ut ipſe in ſuis epiſtolis expleviſſe proprio ſtudio , ac labore declarat , pro certo quoque habendum eſt , ipſum ſolum , abſque aliorum conſultatione , indeficientiæ munitus privilegio hæreſim Eutichetis fudiſſe , & Catholicum dogma conſtabiliviſſe . In Domino gloriatus Leo Magnus ſcribens ad Julianum Epiſcopum Coenſem , ait : (a) *In cauſa Fidei , quidquid pro noſtro officio agi potuit , ac poteſt , juvante Domino , & ſollicite , & libenter exequimur . Propter quod , omnibus no-*

 tum

(a) Epiſt. 91. cap. 1. & 97. & epiſt. 69. ad Marcian. epiſt. 67. ad Monac. Paleſtin.

tum eſt, non deſtiti laborare, ut manifeſtata, atque defenſa Incarnationis Dominicæ veritate, omnis fraternitas, quid ubique ſecundum doctrinam Apoſtolicam, & tenendum, & docendum eſſet, agnoſceret. Confirmat uberius proprii laboris partum eſſe ſæpe dictam dogmaticam epiſtolam, ubi ad Leonem Auguſtum ſcripſit: (*a*) *Promiſiſſe me memini, in cauſa Fidei, de qua clementiam tuam novi pie eſſe ſollicitam, pleniorem humilitatis meæ dirigendum eſſe ſermonem.* Quod quidem implevit inſtructa epiſtola, ex omnigena eruditionis doctrina per allatas integre auctoritates, tum Evangelici Textus, quum Sanctorum Patrum congeſtis teſtimoniis.

Errat porro quiſquis minoris putat Leonem Magnum; vel cogitur probare, quod Cardinales, vel peritos ad conſultationem adſciverit. Sin minus ſibi ſoli aſſentatur, & ſua tantum verbis commendat. (*b*) Hæc totidem repetita laus epiſtolæ dogmaticæ S. Leonis undequaque infallibilitatem auctoris ſui ſpirantis erudito viro diſplicet, ac nauſeam movet.

Nec

(*a*) Epiſt. 134.
(*b*) In Iter. deſ. art. 8. pag. 113.

Nec mirum, quia ad vomitum redire compellitur. Præteriens enim producta teſtimonia ex epiſtolis S. Leonis convolat ad accerſendam infallibilitatem epiſtolę dogmaticæ ad Flavianum a poſteriori examine, approbatione, & conſenſu Concilii Chalcedonenſis, juxta placitum oſorum Pontificiæ indeficientię; de qua fuſe actum eſt in libr. de privil. Rom. Pont. Sicque traducens illam de fovea in foveam, nunc ad conſenſum prævium revocat, nunc ad conſenſum poſteriorem ablegat, pręgrandi inconſtantia diris omnibus devovenda.

§. XXII.

De eodem argumento.

SInt ampliſſimi Cardinales orbis judices, juxta elogium Divi Bernardi; ſed accipiat eruditus Auctor, ejuſdem ibi inſertum monitum Eugenio datum: *(a) Tibi (Eugeni) imputa quidquid patieris ab eo, qui ſine te poteſt facere nihil.* Sint conjudices terræ juxta encomium Pii II. Utroque pollice ſubſcribo. Apoſtoli quoque judices, & conjudices Chriſti in die extremo ſedebunt

(a) Ex libr. 3. de Cons. loc. cit.

judicaturi duodecim tribus Iſrael, quin judicio eterni judicis ſe implicaturos agnoſcant; niſi per judicium approbationis, juxta Divi Thomæ Commentarium; quod idem ſapit, (*a*) ac eſſe judicium obedientiæ proprium inferioris, cui non liceat diſſentire, vel refragari. Sunt autem Cardinales ampliſſimi judices ad ferenda judicia in Curia *pro manſuetis terræ*, ut loquitur Divus Bernardus: *Nec juſſi renuant* (inquit) *nec non juſſi affectent*. Reſervato ſemper ſolo Pontifici judicio finali de rebus Fidei, & morum, & ſalvo arbitrio illos adhibendi.

Me latet, fateor, quid in hac diſceptatione ſibi præſtituerit adverſarius. Expoſcit neceſſario abſolute conſilium prævium ad Papæ definitionem de Fide. Sed a quibus petendum ſit, adhuc ipſe ignorat. Hic omnino, ex conſiliarii nativo munere, vult ampliſſimos Cardinales eſſe adhibendos. Mox Silveſtro cohæret, ſatis eſſe, ſi fuerint Galerati, vel non Galerati. Cum (*b*) Driedone (repugnante Cano, cui jactat inhærere) permittit ex-
amen

(a) In Matth. cap. 16.
(b) Pag. 27. in fin.

amen de adhibita, vel non adhibita diligentia in judicio diſcretivo Pontificis. Juxta (*a*) Cuperſium advocat de jure divino Cardinalium conſultationem. Sed cum (*b*) Turrecremata implicat doctos Patres, & florentiſſimum Clerum. Ex (*c*) Duvalio viros utcumque peritos approbat, & eſt contentus. Ad placitum Gravinæ ſe conformans Juriſtas, Theologos, florentiſſimum Clerum, vel Congregationem S. Officii vult eſſe cogendos; ſed cum (*d*) Alphonſo de Caſtro ſibi ſuadet, ſatis eſſe aliquos Cardinales, alioſque doctrina præſtantes. (*e*) Lupo accedit coarcevando ad conſilium quotquot in publico Eccleſiæ Conventu aſſident, & adminiſtrationi Eccleſiæ cooperantur. Verum ſtatim cum (*f*) Cherubino Romano omnes etiam *natu Majores totius Eccleſiæ* per orbem diffuſæ declarat a Pontifice pro conſilio eſſe adhibendos. Et hìc videtur conquieſcere, exclamans: *Quid aliud, per fidem numinum? Dixi ego?* Tandem præcedentibus dictis poſthabitis concludit, Magiſtro (*g*) Cano perpetuo inhæſiſſe, &

 ad-

(a) Pag. 29. init. (b) Pag. 19. & pag. 30. ante med.
(c) Pag. 33. circa med. (d) Pag. 31. in fin.
(e) Pag. 39. poſt med. (f) Pag. 40. in fin. (g) Pag. 44.

adhuc inhærere. Sit laus Deo, quod accepta veritate, cætera ad eruditionem tantum prolata ſapienter obliterentur.

Sed pergit vir eruditus (*b*) ad poſcendam tot conſulentium multitudinem prævie ad Pontificiam definitionem Fidei, *ut rite, canonice, authentice, ſolenniter, & ex Cathedra, ſeu ex Tribunali Pontificio judicium ferant* (*Pontifices*) Poterat a Bagotio loc. cit. inſimul diſcere, quantum differat Cathedra a Tribunali, quod ſolum reſpicit Forenſes cauſas. Ut ut ſit: eccur etiam non poſtulat, ut omnes ſubſcribant Bullis dogmaticis pro complemento ſolennitatis celebrioris? Ita factum eſt, inquit Auctor, a Petro in diſceptatione uſus Legalium. Bene. Sed cur, juxta hoc exemplum, non expoſcit convocationem Concilii Generalis, quoties de Fidei rebus conquirendum eſt? Igitur ineptum ad rem eſt exemplum allatum, quia convocatio Concilii non erat ſimpliciter neceſſaria, quemadmodum nunquam probabitur abſolute neceſſaria convocatio peritorum, & allata ſolennitas. Idcirco pure, & ſtrictim dixit Pe-

(b) In iter. def. pag. 118.

Petro Chriſtus: *Paſce oves meas: Confirma fratres tuos*. Nihil addidit antiquitas, nihil addunt citati Theologi de neceſſitate, exceptis oſoribus Pontificiæ infallibilitatis, qui ad arbitrium fingunt Petri Cathedram.

§. XXIII.

De quadam querela Cardinalium.

ARgumentum deductum a quodam ſupplici libello dato Benedicto XIII. P. M. anno 1727. a Cardinalibus num. 24. ſubſignatis, occaſione rumoris diffuſi de arduo negotio prope diem, illis inconſultis, erupturo, ac finituro a Papa ad inſtantiam Magnatis, quod preter rem refricat eruditus (*a*) Auctor, præſentem poſtulat animadverſionem. Locum ſibi putabant apud Pontificem querendi, cur in illa negotii arduitate ipſi Cardinales conſulti non fuiſſent, quum *uti Conſiliarii nati Summi Pontificis jure debeant ad conſultationem adhiberi, & audiri in gravioribus Sanctæ Sedis negotiis*. Hæc verba, hæc ſumma argumenti. Si quid ſimile peterent *Majores natu univerſæ Eccleſiæ*, quibus ex

F 5 Che-

(a) Pag. 16. & in ite. def. pag. 30.

Cherubino Romano tam magna tribuit Auctor, neſcio ipſe, quid reſponderet.

Dico fallaciam argumento cubare. Aliud eſt querere, quid jure poſſit Senatus, aliud quid jure poſſit ſupremus Monarcha. Noverit optime eruditus Auctor poſſe Senatum jure ſuo, ſcilicet ex ſua inſtitutione contendere, etiam irrequiſitum, ſuum conſilium exhibere, imo ultro inferre, imo ex zelo boni publici, ſive veri, ſive putativi obturatas etiam Principis aures, & reluctantes iterum, iterumque pulſare. Scit ipſe quot exempla (*a*) Gallicana proferre poſſem, ubi tamen Monarchicum nomen, eodem Auctore teſte digne extollitur. Identidem noverit, poſſe quoque Monarcham jure ſuo utens inconſultis Conſiliariis, vel non attentis conſiliis, aut oblatis, aut invectis, rem rite peragere, atque decernere. Hinc fit, ab illo jure deſcendere, quod Conſiliarii ex flagranti amore erga ſuum Principem, & boni publici ſtudio, poſſint adhuc cum Monarcha juſtam habere querelam, & expoſtulare vehementer, cur ipſis inauditis ad ulteriora procedat. Verum nemo arctabit Mo-

(*a*) Vide hiſtoriam Concordati apud Petrum Pithæum.

Digitized by Google

Monarcham, quin etiam ſuo jure utens poſſit ommiſſis Conſulentibus, eorumque conſiliis, atque querelis, juſte juſta perficere. Non negabit Auctor ſuis edoctus exemplis. Quod dixi de ſupremo Monarcha, cur inficias ibit in Pontifice Maximo?

Jam ſuperius dedi exemplum de juſta querela Cardinalium apud Eugenium III. Jure id factum aſſero. Aliud exemplum afferre poſſum de juſta querimonia cum Paſquali II., & ante, & poſt datas inveſtituras Henrico. Sed quid inde? Nunquid omnia ad Ariſtocratiam trahenda, ut infecta jaceant? Nonne ultro dedi poſſe Cardinales ampliſſimos, maxime præceteris, corrigere, corripere, obſecrare, atque graviter, ſi opus eſt, repræhendere Summum Pontificem, eidemque ſuccenſere? Sed quid ad rem noſtram, ubi de infallibilitate judicii agitur, nempe non de retractabili conceſſione, ut fert exemplum Benedicti XIII., ſed de irretractabili definitione Fidei, cui de Fide eſt, ineſſe aſſiſtentiam Spiritus Sancti falli, & fallere neſciam?

Accipe exemplum aliud Benedicti XIII. cui neceſſe eſt conquieſcere, utpote

ad

ad rem accomodatiſſimum. Vergente ad poſtremam ſeſſionem Concilio Romæ in Laterano a Benedicto XIII. coacto, queſitum fuit, quæ formula ſubſcribendi uſurpanda foret a Patribus. Queſtio erat, an ſubſcriptio Patrum actis conſignanda fieri debuiſſet per verba ſimplicia *N. N. ſubſcripſi*, aut per verba *N. N. conſentiens ſubſcripſi*. Zelo decoris, auctoritatiſque ſuppremæ Romani Pontificis incenſi DD. Cardinales numero 30. tunc Synodo aſſidentes, & Romæ degentes, ſub die 27. Maii 1725. ſubſcriptum a ſingulis ſupplicem libellum Pontifici obtulerunt, in hęc verba: *Non poſſe tuta conſcientia in ſubſcriptione actorum Concilii uti verbo* Conſentiens, *quia evidens in januis eſt periculum, ne maxima pugna inſurgeret adverſus ſupremam Pontificiam auctoritatem, uſque ad vulnus inferendum Apoſtolicæ Sedi dignitati. Eo quia id præpoſtere acceptum iri ab adverſariis proclive eſt, perinde, ac Patres aſſidentes una cum Papa fuerint Conjudices, atque Conlegiſlatores; vel inde trahentes adverſarii, ut neceſſarium Conſectarium, vacuas, ſive pendulas evadere Pontificias Conſtitutiones, niſi per Patrum conſenſum plenum*

ro-

robur obtinerent, Urgentius ſub die 29. Maii repetito ſupplici libello apud Benedictum XIII. inſtetit ſacrum Cardinalium Collegium, in hæc verba: *Quum Cardinales ſacramento ſe obſtrinxerint defendere, etiam fuſo ſanguine, auctoritatem Summi Pontificis, & alias probe ſcientes quanta improbitas temporum, & hominum malitia inſtet, ad perdendam, vel imminuendam ſupremam hanc auctoritatem, continuo intenta, compulſi ſunt, pungente conſcientia, rurſus rogare, ac inſtare, ne permittat verbum* conſentiens, *quod nullatenus ipſi adhibere intendunt, parati tamen, ac prompti ad ſubſcribendum per verbum ſimplex* ſubſcripſi. Infracto animo ſteterunt, & ubi primo cenſebant non diſcedere a conſueto modo ſubſcribendi Apoſtolicis Bullis, nunc flexi fuerunt ad addendum verbum *ſubſcripſi*, uti factum fuit. Non ignorabant ampliſſimi Cardinales pluries in aliis Conciliis uſos fuiſſe Patres verbo *conſentiens*, ut ipſi innuebant. Sed creſcente veneni acerbitate opportunum hoc antitodum pervertere, & ut neceſſarium urgere cenſuerunt.

Recolat, queſo, eruditus Auctor hujus facti circumſtantias, diſtincteque perpen-

Digitized by Google

pendat, quantum ſtudium Crdinales impendant, ut jura Pontificia inviolata cuſtodiantur. Et diſcat, apprime menti, & cordi eorum altius inſidere jura Pontificia, quam propria; neque quidquam majus eſſe eorum animis infixum, quam intendere, precavere, & docere, Papam eſſe vivam Regulam Fidei unice connexam cum aſſiſtente Spiritu Sancto, à quo juxta pollicita, opportune eſt dirigendus, & ut conſulat peritos, quando opus eſt, & ut iis inconſultis, quando opus non eſt, de Fide agat. Certi enim ſumus, Spiritum Sanctum non poſſe Eccleſiam ſuam fallere, adeoque neque poſſe permittere, ut Pontifex Maximus temere, aut ſuo deceptus arbitrio de Fide, vel moribus definiat. Ex dictis (iterum) hoc unum colligere eſt, in factis recenſitis certare quidem in Cardinalium Collegio zelum, & ſtudium ſervandi incolume infallibilitatis Pontificiæ privilegium; & pro aris, ac focis illud tuendi, oppugnanteſque conterendi; ſed nunquam ſibi arrogandi quidquam, vel minimum, quod jus hujuſcemodi lædere, aut vellicare unquam poſſit. Fallitur proinde quam maxime quiſquis ſimilibus technis utens

utens, per cuniculos artificioſæ laudis in Cardinales effuſæ, pertentat, ut ſuos fines quaqua verſum excedant.

Hîc tanquam quid recondium profert Auctor, Eccleſiam Romanam ab initio ſuum habuiſſe Presbyterium in arduis conſultum. Addere poterat frequentius legi in hiſtoria eccleſiaſtica fuiſſe in Concilium coactos Epiſcopos finitimos ad rem, maxime de Fidei negotio, deliberandam. Sed quid inde? Factum exſolvit; ſed quid fieri potuerit, etiam ſine illis, non attingit. Mihi non credit; credat Duvalio ab ipſo laudato, aliiſque Doctoribus ab ipſomet allegatis, jam ſupra excuſſis, qui hanc neceſſitatem abſolutam alienæ conſultationis adeo perſpicue explodunt, ut vel hebes oculorum acies videre potuerit.

§. XXIV.

De invecta explicatione contrarii aſſumpti.

UT obſeptam ab urgentibus difficultatibus opinationem ſuam expediret eruditus Auctor, coactus eſt novis explicationibus declarare, quid ſibi in animo

fue-

fuerit, quum de neceſſitate abſoluta Conſulentes adhibendi ad judicium definitivum Papæ, in rebus ſive Fidei, ſive morum, perficiendum diſſerit. An cohærentia ſint, nunc ſermo recurſat. Ait itaque, (*a*) *Summi Pontificis judicium pendere quidem ab illa peritorum, ſapientum, ac multo magis Cardinalium, facta conſultatione, queſitoque conſilio, habitoque conſenſu, tamquam a mediis ad obtinendam a Deo infallibilitatis gratiam neceſſariis*. Non autem ut intelligi debeat, hoc medium, & conditionem intercedere oportere, (*b*) tanquam fontem, aut originem, aut cauſam effectricem Pontificiæ infallibilitatis. Hoc etiam modo loquens de Eccleſia Romana explicat, hanc quidem aſſenſu ſuo ad indeficentiæ culmen, ut medium, & conditionem aſſociari debere, ſed nunquam infallibilitatem judicii efficere, quæ ſolius Dei opus credendum eſt.

Res tamen adhuc ſic explicata in magnas difficultates delabitur. I. Adhuc intellectus lectoris expectat, unde, ubi probetur neceſſitas abſoluta hujus medii, & con-

(a) Pag 45. §. 6.
(b) Pag. 47. & in iter. def. pag. 107.

Digitized by Google

& conditionis, de quibus ſilet Euangelium, non meminit traditio Patrum, & ipſi citati Doctores nihil aliud interponunt, quam opinationis arbitrium. Et quia nemo alteri cohæret, ut lucide oſtenſum eſt, neque ad auctoritatem venerabilem opinionis, in re tam maxima, valent pervenire. Excipio majorem Doctorum numerum, quos ex allegatis mecum ſtare ad evidentiam demonſtravi. II. Compertum eſt ex Philoſophica regula, medium abſolute neceſſarium, ad illud genus cauſæ ſpectare, cui inſeruit. Id oſtendam exemplo dato ab (*a*) Auctore. Intentio Miniſtri in ſacramentis conficiendis, cum eodem effective (*b*) influit in Sacramentum. Actus vero pœnitentis ſimpliciter neceſſarii ad effectum Sacramenti pœnes cauſam materialem ſe tenent. Eccur Conſultatio peritorum ablegenda eſt a caſualitate effectrice infallibilis judicii, ſi datur, ut medium, & conditio abſolute neceſſaria? Cur id inficiatur Auctor?

Fortaſſe ſe fidit, quia infallibilitas eſt Dei donum. Sed nihil relevat. Eſto

 effe-

(a) Pag. 45. init. & 46.
(b) Gotti Card. tom. 13. q. 7. dub. 3. n. 3.

effectus Sacramenti ſit grazia, quæ Dei donum eſt, attamen Miniſter, & intentio ſuo modo cauſam effectricem Sacramenti complent, cui ineſt gratia, vel fluit? Quidni erunt Conſulentes ſuo modo cum Papa cauſa effectrix judicii dogmatici, cui infallibilitas ineſt? Fortius. Infallibilitas eſt data Petro active utenda. Ergo quidquid Petro adjungitur, ut medium neceſſarium, eſt activum ſuo modo principium indeficientis judicii. Ergo ſuo modo eſt auctor infallibilitatis; quemadmodum intentio ſuo modo eſt effectrix gratiæ.

Neque diſſentire amplius liberum eſt Auctori (a) *de Romano Pontifice falli, & fallere neſcio differenti*. Ejus quippe animo alte inſedit, conſulentes, & per conſulentes ipſam Eccleſiam Romanam eſſe, cum Papa Judicem pronunciantem judicium infallibile Fidei. Inſuper Eccleſiam Romanam ſic pronunciantem gaudere infallibilitatis munere. Rurſus Eccleſiam dictam Romanam ſpecialem in munere, tam activo, quam paſſivo, ita infallibilitatis privilegio frui, ut etiam Papa errante, illa prorſus erroris futura ſit expers. Ad-

do,

(a) Diſſert. 1. pag. 6. & 9.

do, illum docuiſſe plus infallibilitatis dono ditatam Eccleſiam ſpecialem Romanam, quam Eccleſiam Univerſalem, quia labente Papa neceſſe eſſet univerſam Eccleſiam labi, & corrumpi, a quo periculo unam excipit Eccleſiam Romanam ſpecialem. Ubinam eſt hic locus negandi influxum effectivum in definitionem, vel judicium Fidei? Sed hæc ſunt, audio, projectæ adulationis cavilloſa argumenta. Alius tamen reponet, illud eſſe furari, ut Lupus ait, Papæ ſuum infallibilitatis privilegium.

Prælaudatus eruditus (*a*) Auctor vult infallibilitatis privilegium æque, ac immediate donatum fuiſſe a Chriſto, & Petro, & Eccleſiæ. Demus etiam oſoribus Pontificiæ infallibilitatis, per traſennam, Papam eſſe caput miniſteriale Eccleſiæ. Tunc ſic. Nemo inficiabitur, Papam ex officio agentem, in utroque ſenſu, eſſe os, & linguam Eccleſiæ, ut Chriſtianus Lupus ſupra citatus loquitur. Hac methodo oſores prædicti, una cum Auctore, tribuunt Concilio Generali infallibilitatem judicii; eſt enim, & iſtud os, & lingua Eccleſiæ. Concilium Nicænum inconſultis peritis a

 Con-

(a) Loc. cit. cap. 4. pag. 31.

Concilio alienis fuit os, & lingua infallibilis Eccleſiæ in lato judicio. Quare? Quia nemini alteri datum eſt hoc privilegium; neque ex hominum arbitrio inſtituenda eſt alia Eccleſia illigata mediis, & conditionibus ex neceſſitate abſoluta requiſitis, quas Chriſtus minime præſcripſit. Et quis recte cogitabit Pontifici ex officio definienti, ut eſt os, & lingua Eccleſiæ, organumque Spiritus Sancti; injiciendum eſſe vinculum ſive medii, ſive conditionis ex neceſſitate abſoluta, quod Chriſtus præterit, quod Eccleſia per tot ſæcula nullatenus indicavit, & dumtaxat poſt Schiſma Baſileenſe unus, vel alter opinator incohærenter invexit?

Quid? Quod idem eruditus Auctor eadem manu, qua extruit neceſſitatem ſimpliciter adhibendi conſulentes peritos, intentum, & dicta confeſtim diripit, & vaſtat? En verba: (a) *Contingere poteſt, ut Pontifex hæc ipſa, quæ dicimus media, a divina providentia definita, aut ab humana prudentia dictata, adhibere omnino non poſſit.* Magna vis veritatis, quę etiam nolentem trahit! Cujus generis eſt hujus ſermonis disjun-

cti-

(a) Pag. 50. §. 7. init.

ctiva ? Profecto vel dubitantis mens pendula, vel utriuſque partis acceptio aſſertiva. Ecquis tantis cervicibus erit, ut evincere doctos valeat, medium ab humana prudentia inductum prorſus jugum impoſiturum Pontifici, & quod lepidum eſt, de jure etiam divino, ut ſæpiſſime inculcat, adeout ſine hoc medio laturus de Fide judicium indeficientiæ privilegio ſit ſpoliatus ? Quod ſi intelligere velit permiſſam prudentiæ humanæ electionem ſingularium Conſulentium; cur toties petit, & repetit jure divino eſſe deſignatum florentiſſimum Clerum, deinde ſuffectos ampliſſimos Cardinales, poſtmodum, variata formula, vel Galeratos, vel non Galeratos ſatis eſſe ? Scio equidem quædam jure divino ſtatuta, fuiſſe dimiſſa auctoritati Eccleſiæ complenda in ſpecie per adpromiſſam aſſiſtentiam Spiritus Sancti ſuggerentis, ut de quibuſdam ſacramentis legimus. Sed nunquam legere eſt, non auctoritati, ſed prudentiæ hominum conceſſum eſſe, novum jus divinum poſſe condere, illudque minus ad placitum transferre, ac moderari more figuli. Plura redundant; quia nimia abſurditas abunde per ſe loquitur.

Digitized by Google

§. XXV.

De abſurdis evaſionibus.

FUtilem Apologiam ſibi comparat Adverſarius, dum nervoſo ſtudio abſurda evacuare ſatagit. Primo in eo verſatur, quid reſpondendum eſſet in eventu, quo Summo Pontifici Conſulentium copia præſto ei non eſſet. Tunc dicit, relinquendum eſſe divinæ providentiæ, (*a*) quæ modo extraordinario tribuet media neceſſaria: uti in defectu miniſtri conferentis baptiſmum docemur ſupplere, & ſatis eſſe baptiſmum flaminis. Nihil ad propoſitum. Queſtio poſtulat, quid ſit dicendum de abſoluta neceſſitate Conſulentium in Pontifice laturo judicium de Fide, prout paſſim occurrit. Quod an poſſit ſuppleri à Deo in alia providentia etiam ſine Papa ſupremo Judice controverſiarum, non eſt inquirendum. Silet de hoc antiquitas, ſilet traditio. Queſtio inquirit, an Leo Magnus exarans definitionem Fidei in ſua epiſtola dogmatica ad Flaviavum, abſque aliorum conſultatione, & aſſenſu, ſubierit er-

(a) Pag. 51. init. & in iter. def. pag. 108.

errandi periculum. Auctor affirmat, abſque Textu Euangelico, abſque Patrum traditione, abſque Doctorum irrefragabili fulcimento; abſque rationum pondere, ſolo innixus opinantium paucorum, ſibi neque cohærentium, ut vidimus, auctoritatis nomine. Nos è contra pugnamus prælucere euangelicum Textum, quo Petrus ſolus conſtitutus legitur Paſtor ovium omnium, & alterum, quo ſolus inſtitutus eſt doctor, & magiſter omnium per illa verba: *Et tu confirma fratres tuos*. Accedit ſilentium totius antiquitatis, quæ nunquam cogitavit de adjungenda neceſſitate conſultationis, unde exceptio de novitate ſatis eſt in re maximi momenti ad confutationem opinationis.

Petrus congregavit Hieroſolymis Apoſtolos, & Seniores, ut (*a*) diſceptatio de uſu legalium communi conquiſitione dirempta fuiſſet. Nemo dixit, fuiſſe id inductum, ut neceſſarium medium a ſucceſſoribus abſolute adhibendum. Idem Petrus lucide rem explicat, dicens: *Vos ſcitis, quoniam ab antiquis diebus Deus in nobis elegit, per os meum audire gentes verbum*

(a) Act. 15.

Evangelii, & credere. Protulit immediate ſententiam ab omnibus laudatam, & ſcriptum fuit decretum. Ex his diſcimus, permiſſam conquiſitionem, non ex neceſſitate abſoluta factam fuiſſe, ſed quia conveniens duxerat Petrus ad partes diſceptantes ſedandas medio Concilii uti. Leo quoque Magnus optime conſcius indeficientiæ ſibi a Chriſto traditæ, cum independentia a quolibet neceſſitatis medio, in hæc verba ſcripſit, ſe permiſiſſe Concilium Chalcedonenſe, licet Deus (*a*) *noſtro prius miniſterio definierat . . . ut Concilium vere a ſe prodiiſſe oſtenderet, quod prius a prima omnium Sede firmatum fuerat*. Hæc cohærenter cum his, quæ ad Flavianum ſcripſerat; (*b*) *rem, de qua agitur, nequaquam Synodali indigere tractatu*. Argumentum hinc validum ſumitur. Et Petrus, & Leo abſolutos ſe agnoſcentes a neceſſitate Concilii cogendi, ob indeficientiæ ſibi notam prærogativam, ad convenientiæ, & ſuavis agendi rationis titulum, hujuſcemodi medium dumtaxat adhibuerunt. Ecur coacti erunt dicendi ad vocandos hos, & il-

(a) Epiſt. 63. ad Theodor. Cyr. ep.
(b) Epiſt. 16.

& illos Conſiliarios, ſemel ac nec Petri exemplum neceſſario cogit ad colligendum Concilium?

II. Fingit Auctor (a) eruditus nullatenus percipere, cur argui debeat de impacta fallibilitate Pontifici, ſi peritos non advocet, quum ejus perſonam infallibilem etiam identidem agnoverit, & declaraverit. Fingit, inquio, quia fortaſſe non attenderit ad illum præclarum titulum libri: *De Romano Pontifice falli, & fallere neſcio*. Titulus abſolutus abſolutam pollicetur reſolutionem. Ad hæc magnifica invitatus lector jucunde librum pervolutat, ſed ſtatim in prioribus paginis offendit: (b) *Si de Pontifice nulla Sedis ſuæ habita conſultatione, nullo illius accedente conſenſu, diſputarent; haud ægre concederem Pontificem errantem.* En præclara laus tituli! en Theſis! *Illud ne eſt*, reponit *Auctor*, *in ſola Eccleſia Romana infallibilitatem agnoſcere, non item in Summo Pontifice?* Proh Sancte Deus! Si utrique data eſt infallibilitas judicii, imo Pontifici cum dependentia ab Eccleſia Romana, ut a conjudice ſimul pro-

(a) §. 8. pag. 52.
(b) Diſſert. 1. pag. 9.

pronunciante, nonne titulus fallit, & exſpectatio boni lectoris confeſtim fallitur? Nonne eſt abducere fidelem animum potioris, & amplioris mundi partis, cui alte hucuſque infixum eſt, uni Petro datum eſſe Summi Paſtoris, & Summi Doctoris munus, & decus: adeout ipſum Concilium, univerſaque Eccleſia pendere neceſſe ſit a Pontificio judicio, neutiquam iſtud ab illa, ne duo capita, ne duo Paſtores, ne duo Doctores maximos cogamur fingere contra Chriſti ſtatutum? Hæc ſi penſiſa examinabit Auctor, æquioris animi erit.

Rejicit (*a*) vir eruditus hoc conſectarium, ſed fruſtra; ſemel dato per ipſum infallibilitatis dono in Eccleſia ſpeciali Romana. Et eo magis, quia, ut vidimus, hanc ſpecialem Romanam Eccleſiam eximit a dependentia Papæ: quia errante Papa docet univerſam Eccleſiam erraturam fore; ubi vero agit de Eccleſia ſpeciali Romana a periculo errandi eam liberat. Quid hæc geſtiunt, niſi unam independentem a judicio Papæ ſtatuere, alteram abſolvere. En duo Judices ſupremi; en duo Doctores inter ſe abſoluti; en

(a) In iter. def. pag. 210.

en Papa non amplius organum Spiritus Sancti, ſed vel ſui ipſius, vel ejuſdem ſpecialis Rom. Eccleſiæ. Ex quo duo abſurdiora fluunt: nimirum & quod Eccleſia Romana ſpecialis ſit per ſe infallibilis, & quod potiori infallibilitate præ Papa gaudeat.

Pergit vir (a) eruditus ſibi ſuadens non ita id ſequi, *quia in priori hypotheſi, Pontificis errorem in Eccleſiam refuſum iri, utpote quæ Pontifici erranti dediſſet aſſenſum, in ſecundo non item*. In vortices ſeſe oratio involvit. In utraque hypotheſi expoſcit Auctor aſſenſum, vel ſupponit. Ubi oſores Pontificiæ infallibilitatis poſtulant conſenſum poſteriorem Eccleſiæ; dicit eum rejicere, quia cum Papa errante tota Eccleſia eodem inficeretur errore. Ergo ubi petit prævium Eccleſiæ ſpecialis Romanæ aſſenſum, neceſſe foret hunc eundem errorem imbibere. Et magis; quia hanc contendit eſſe conjudicem una ſimul pronunciantem latum errorem. Utrobique eſt par ratio, & evincit. Quod autem Eccleſia Romana ſit conſulens, & Judex cum Papa pronuncians, eſt paradoxum intolerabile juriſperitis incognitum. Si enim con-

(a) In iter. def. pag. 125. & ſeq.

contigeret quidquam definitum iri defunctis Conſiliariis, hoc judicium audiet apud juriſperitos, ut judicium vivorum, & mortuorum. Recolat ſcripſiſſe (a) de Papa definiente cum Cardinalium conſilio, & aſſenſu, quod *ipſamet ſit Eccleſia Romana docens, judicans, & pronuncians*.

Præterea hic devolvitur eccleſiaſtica Monarchia in puram putam veſanam Ariſtocratiam, quam coram Eugenio IV. Epiſcopus Meldenſis exprobrabat Baſileenſibus. Et verbotenus dicitur Petrus doctor, & magiſter, ac Paſtor unice ſupremus totius ovilis Chriſti. Quid eſt Ariſtocratia, niſi multitudo Optimatum, ſingillatim conſulentium, & ſimul perhibens Conſultum, & ſententiam ferens? Reſpondit vir (b) eruditus, Petrum Epiſcoporum Caput eſſe, & Paſtorem; *quamquam ſint illi ſimul, univerſalis Eccleſia docens, judicans, ac de Fide pronuncians*. Sed errat. Epiſcopi in Concilio coacti ſe dicunt quidem repræſentare Eccleſiam univerſam, ut legere eſt in actis Conſtantienſibus, non autem ſe dicunt ipſam Eccleſiam uni-

(a) De Pont. Rom. Diſs. 1. pag. 9.
(b) In iter. def. pag. 127.

univerſalem: aliter omnes magiſtri nullus diſcipulus. Ad rem noſtram. Petrus cum Epiſcopis pronuncians, non ex neceſſitate, ſed pro ſua libertate, & indulgentia pronunciat, ſicut pro libertate ſua cogit Concilium. Quod & contingit in Supremo Monarcha abſque diſpendio Juris Monarchici. Sed ipſe adverſarius vult, & contendit, Eccleſiam Romanam repræſentatam per Clerum, vel Cardinales, ex neceſſitate abſoluta, eſſe Judicem ſupremum controverſiarum docentem, judicantem, & pronunciantem de Fide. Ecquid deficit puræ putæ Ariſtocratiæ? Et quid Petro relinquitur, niſi vacuum nomen Capitis, Doctoris, & Paſtoris? Mens primævis impleta præjudiciis vix emergit.

§. XXVI.

Radix controverſiæ eruta.

PRo veritatis amore, quo quilibet ſui compos flagrare tenetur, compellor aperire candide controverſiæ præſentis radicem, ut perſpicue eluceat, quantum opinatio adverſarii Pontificiam infallibilitatem oppugnet, & quo ficulneo funda-

mento

mento ſit innixa. Primus, qui hanc, ſed leviter, queſtionem excitavit, fuit, ut aliquibus placet, Guido Carmelita in Concordia quatuor Euangeliſtarum, cui pro titulo præfixit *Quatuor unum*. Floruit hic Theologus illuſtris circa annum 1330. Clavum Eccleſiæ tenente Joanne XXII. cui opus prædictum nuncupavit. Omnibus compertum eſt quanta fuerit nequitia illius temporis ob famoſa diſſidia inter Bonifacium VIII. & Philippum Pulchrum Galliarum Regem, necnon inter ipſum Joannem XXII. & Ludovicum Bavarum; & quantum in diſcrimen ex partium contendentium ſtudio adducta fuerit Pontificis Romani auctoritas, & infallibilitatis privilegium, quia ab illa infeſta perinde, ac infauſta tempeſtate luctuoſum hoc de Pontifice certamen ſubiit, & adhuc ſubit Eccleſia, eſto pluribus, & iteratis ſpiculis pertinaces oſores percuſſerit, ac doctiſſimis elucubrationibus compreſſerit, reduxeritque ad incitas. Id conſtat vel lippis, ex mendaciis, ex falſatis auctoribus, ex truncatis auctoritatibus, ex diſſimulatis argumentis, ex digreſſione ad nugaria, & contumelias, quibus ſcatent eorum pagel-

læ,

læ, quin illos pudeat, utpote pudoris expertes, haberi, apud ſapientes, impuros veteratores ad omnes ambagioſas fugitandi ludificationes paratos, ac expeditos; pertinaciam, quam colunt, nunquam excuſſuros.

Scribente itaque Guidone (a) in hac rerum perturbatione, excidit calamo dictum illud: *Ubi Summus Pontifex cum Collegio Dominorum Cardinalium, ſive cum generali Concilio congregantur in nomine Domini, & pro Fide ejus, ibi eſt ipſe Chriſtus, qui eſt veritas ſine errore.* Novitatem aſſumpti odoratus, quoad convocationem Collegii Cardinalium, ſtatim proteſtationem intexuit in hæc verba: (b) *Salva ſemper veritate, & determinatione Sedis Apoſtolicæ, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, cujus judicio, & correctioni per omnia, & in omnibus me ſubmitto, & , quod abſit, ſi aliquid contra veritatem, aut Sedis Apoſtolicæ determinationem dicerem, ex nunc revoco, & pro non dicto haberi volo. Igitur præmiſſa prædicta proteſtatione, videtur mihi ad ſalvandam certitudinem, & infallibilitatem Fidei Chriſtia-*

(a) §. Item.
(b) §. Unde.

ſtianæ, & ſtabilitatem auctoritatis Eccleſiæ, quod ſecunda pars, ad quam inductæ ſunt ad oppoſitum rationes, ſit vera; videlicet quod Dominus Papa, ad cujus auctoritatem pertinet determinare ſententialiter, & declarare, quod ad Fidem pertinet, non poſſit cum Concilio Cardinalium errare.

Pluribus deinde argumentorum momentis evincit Guido infallibilitatem Summi Pontificis, nulla facta mentione de neceſſitate Concilii Cardinalium. Imo expreſſe docuit: *Ex quibus patet immutabilis, & invariabilis Eccleſiæ Catholicæ auctoritas, quæ poſt Chriſtum in ſolo Summo Pontifice, & non in aliqua privata perſona noſcitur univerſaliter contineri.* Poſtea in (*a*) fine producti queſiti, adhuc formidine perturbatus præmiſſam repetit proteſtationem, dicens: *Hæc dicta ſint ſine temeraria aſſertione, & ſalva veritate, & ſub correctione Sedis Apoſtolicæ, & Eccleſiæ Romanæ, cui nunc, & ſemper in omnibus dictis meis, & dicendis per omnia ſubmitto.*

In tota hujus queſtionis ſerie, quam a verſu 31. adoritur, nil aliud (*b*) probat Gui-

(a) §. Ulterius in fin.
(b) Pag. mihi 895.

Guido, niſi tria, nempe I. Ad Eccleſiam ſpectare determinationem Fidei. II. Statutis ab Eccleſia deberi aſſenſum omnium Fidelium, quia errare non poteſt. III. Omnem auctoritatem Eccleſiæ eſſe in ſolo Pontifice. Sed de neceſſitate adhibendi Concilium Cardinalium nullam probationem affert, & ex repetitis proteſtationibus aperte geſtit, id ex propria ſugeſtione invectum fuiſſe. Sed unde probabilitatem haurire eſt in aſſerto nullo teſtimonio ſacrarum litterarum, nulla auctoritate Patrum, nulla ratione fulcito, vel colorato? Igitur, qua fluxit facilitate eloquium, & aſſertio, per ſeſe diffluit, tanquam improbabilis privati Theologi ſugeſtio. Minime defuiſſet Guidonis ſapientiæ aliquod probationis genus, ſi quidquam validum excogitare potuiſſet.

Verum ſi penitius doctrina Guidonis introſpiciatur, non eo ſcrupulo fodicata erat mens, quaſi Concilium Cardinalium exigeret neceſſario, loco Concilii generalis, ad determinandas res Fidei; ſed quia dubius erat, an ſatis eſſet, pro auctoritate Eccleſiæ explicanda Collegium Cardinalium extra Concilium generale. Ex quo

H hoc

hoc argumentum conficio. Si Guidoni non erat perſpectum ſufficere Collegium Cardinalium ad repræſentandam Eccleſiam ſtatuentem de Fide, multo minus contentus fuiſſet, ut vocarentur Conſulentes periti inferioris notæ. Igitur vel ipſe tantum pro certo tenet, non poſſe Papam extra Concilium generale quidquam ad Fidem ſpectans decernere: vel plenam poteſtatem concedit Pontifici, extra quoque Cardinalium Concilium, definiendi de Fide. Quum, ut vidimus, ipſe agnoſcat in ſolo Papa totam auctoritatem Eccleſiæ. Itaque exulat a ſententia Guidonis novitia hæc neceſſitas abſoluta Cardinales conſulendi, & cujuſcumque generis peritos.

§. XXVII.

Proſequitur præcedens argumentum.

SEculo poſteriori, in altera malorum colluvie ob luctuoſum ſchiſma trium contendentium Pontificum, deinceps renovatum in conventu Baſileenſi, ſcripſit inſignis Theologus, ac Canoniſta Joannes Cardinalis de Turrecremata *Summam Eccleſiæ*, ubi de poteſtate Papuli tractatum in-

inſeruit. Et explicans (*a*) qualis ea ſit Apoſtolicæ Sedis ſententia a Pontifice prolata de Fide tenenda, dicit eam eſſe, *quæ maturo, & gravi virorum ſapientum, & maxime DD. Cardinalium Conſilio primo digeſta, & maturata ſancitur*. Præcedentibus verbis ſcripſerat, non eam eſſe, *quæ occulte, malitioſe, aut inconſulte profertur*. Hanc labem certiſſime non incurrit Leo Magnus, neque incurrere poterat, quia Deus non eſt permiſſurus, ut tanta laboret nequitia Pontifex, vel negligentia, eo ipſo, quod velit mittere Spiritum Sanctum aſſiſtentem, ac dirigentem Papæ judicium de Fide promendum. Notandum tamen eſt, Purpuratum hunc nunquam adjeciſſe clauſulam, unde educi poſſit neceſſitas abſoluta alienæ conſultationis, etſi aſſerat, quod *Summus Pontifex cum Cardinalium conſilio, & aſſenſu agit, diſponit, atque gubernat univerſam Eccleſiam*. Ecquis eſt adeo hoſpes, ut Papa in ſingulis, etiam arduis, quæ ſuam non excedant poteſtatem, vel non involvant, cogatur ſemper conſulentes adhibere, aut velit? Simulacrum hoc neque potuit

H 2 Pur-

(*a*) Libr. 2. cap. 92. ad 6. object.

Purpuratus de Turrecremata ſomniare.

Ad ulteriora. Magiſter Silveſter Prieras (*a*) poſt integrum ſæculum durius de hac re diſſeruit. Videtur enim inferre velle, quod Papa, ut Papa agens, determinat cum conſilio deputatorum. Sed adhuc nullam clauſulam copulat, pro neceſſitate abſoluta hujus agendi rationis. Hic cautus loquendi modus indicat omnino voluiſſe conſulto abſtinere a queſtione de poſſibili; videlicet: an poſſit Papa etiam inconſultis peritis, ut Papa, determinare de Fide. Neque negotium faceſſit, quod hic agendi modus ſit de jure divino, ut ait, quia ſupra abunde ex Cupers explicatum eſt, quam latiſſime recipiendum ſit hoc jus divinum in præſenti.

Sed omnem ſcrupulum, dubietatemque interpretationis ſuſtulit egregius Theologus (*b*) Andreas Duvalius, qui adeo urget neceſſitatem peritorum conſilii, ut illam turgentibus verbis circumſcripſerit, dicens: *Neque aliter, ut in confeſſo eſt apud omnes, ei (Papæ) aſſiſtit Spiritus Sanctus*. Acrioribus verbis extulit eamdem neceſſita-

ta-

(a) Loc. ſupra cit.

(b) Tract. de ſupr. Pont. pot. p. 2. q. 3. ut ſupra.

tatem Magiſter Gravina ſcribens: *Quia Spiritus Sanctus hac lege ei* (*Papæ*) *aſſiſtit, ſi conſultationes præmittantur*. Nihilominus uterque (*a*) Doctor præclare, ac nitide excipit, ut jam ſuperius verbis eorum relatis, demonſtratum eſt; nimirum, quod ſi doctus Pontifex per ſeſe difficultates evolvere velit, poterit utique ſine peritis conſulentibus de rebus Fidei judicium ferre.

Igitur neque Cardinalis de Turrecremata, neque Silveſter Prieras, qui minus neceſſitatem alieni conſilii urſerunt, & quilibet alius Doctor eos ſequutus cogi poſſunt in neceſſitatem abſolutam venire; eſto vir eruditus diſſimulatis verbis Gravinæ, & Duvalii, & indiſcuſſa eorum integra doctrina ſibi favere per vim omnem contendat. Sed jam noverunt ſapientes, apud quos æqua laus, vel probrum.

(a) §. 15. & §. 17.

§. XXVIII.

In idem argumentum.

NEglectis quibuſdam ratiunculis objectis ab Edmundo Richerio, ut infallibilitati Pontificiæ obſiſteret, jam plene a Duvalio diſſipatis, ex quarum occaſione recruduit in Galliis diſputatio de neceſſitate conſultationis premittendæ ad judicium Papæ de rebus Fidei, & morum; tota hujus rei ruvinoſa moles extruitur ſuper cap. *Apoſtolicæ*, & ſuper cap. *Venerabilem*, de quibus hic ſingulatim agendum eſt.

Canon *Apoſtolicæ* ex Regeſto S. Gregorii deductus in hæc verba (*a*) ſe explicat, ut ſupra innuimus: *Apoſtolicæ Sedis ſententia tanta ſemper Concilii moderatione concipitur, tanta patientia, & maturitate decoquitur, tantaque deliberationis gravitate profertur, ut nec immutari neceſſarium ducat, niſi forte ſic prolata ſit, ut retractari poſſit, vel immutari, ſi ſecundum tenorem præmiſſæ conditionis exiſtat.* Ibi repetentes Doctores conjiciunt inferri, non eſſe feren-

(a) 25. q. 9. ibi Turrecrem.

Digitized by Google

rendam ſententiam *ſub conditione* , ſemel ac definitiva ſit , ſecus ſi ſit interlocutoria, vel proviſionalis . Verum ubinam in recitatis verbis cubat neceſſitas alieni conſilii ? Nunquid in verbis illis : *Tanta ſemper Concilii moderatione concipitur* ? Sed ubinam legitur ſemper conſtitui ubique Judices cum aſſidentibus Conſiliariis ? Ubinam ſemper , & ubique adeſt plurium Magiſtratus ? Adeſt ne in Pagis , & Oppidis , imo in urbibus , ubi in pluribus unus præficitur Judex , qui neminem conſulit , niſi leges , & Doctorum libros ? Hæc igitur eſt conſultatio petita a Canone , nec quid aliud exigitur ; ne cogamur ſententias Judicum in Pagis exiſtentium de nullitate excipere .

Et ſane , ita intelligere neceſſe eſt . Eundemque Canonem ſic intellexit Duvalius , ut etiam in definitionibus Fidei doctus Pontifex , veluti Gregorius , veluti Innocentius III. poſſit per ſeſe Scripturas evolvere , Patres ſcrutari , traditionem conſulere , & perfectiſſime contemplari . Quid ad claram , expeditamque Duvalii declarationem , ſententiamque excludentem neceſſitatem abſolutam alieni cnoſilii ,

reſpondet eruditus Auctor ? Exclamat : *Quid clarius , quid diſertius ?* Utique contra opinionem , quam ſectaris de neceſſitate abſoluta exquirendi peritorum conſilium , quia ſi licuit Leoni Magno , ſi licet Gregorio , vel Innocentio , evolat proculdubio neceſſitas abſoluta , ut ſupra eſt demonſtratum . Ergo Canon *Apoſtolicæ*, qui geſtit gravitatem , & maturitatem conſuetam Pontificum in definitivis ſententiis, non cogit eos ad conſulendum peritos , niſi prout a Deo directus fuerit , juxta datum judicium diſcretionis , adeout ſi per ſe valeat proprio labore , ac ſtudio difficultates exſolvere ; ut Magno Leoni contigit , poſſit etiam rem de Fide definire.

Objicit adverſarius : *Si quid probat argumentum , illud , ut ſumme probat , Pontifices eruditione , & doctrina præſtantes , Leonique ſimillimos , per ſeſe , ac ſine conſultatione , alienoque conſilio eſſe infallibiles , non item alios* . Sed errat . Qui alligat infallibilitatem cum peritorum conſilio ex neceſſitate , & conſtituit Eccleſiam Romanam pronunciantem ſimul cum Papa , ille eſt, qui a peritorum ſapientia , fere ſemper in vo-

(a) In iter. def. pag. 116.

voto diſcordi, infallibilitatem Pontificiam metitur, & expiſcatur. Sed qui liberum dimittit Pontifici uti, vel non uti alieno conſilio; & totius infallibilitatis pondus refundit in Dei donum, tum diſcretionis circa apparatum Judicii, quum ipſius Judicii deliberationis, ex adpromiſſa Spiritus Sancti aſſiſtentia directæ, & ſuavi providentia impulſæ; nequaquam ſapientiæ, & eruditioni Pontificum indeficientiam Judicii, ut docemus, attribuit. Quemadmodum dono gratiæ reſpondet meriti principium, ne gloriemur in nobis.

§. XXIX.

De Cap. Venerabilem.

ALterum argumentum educitur ex cap. (a) *Venerabilem*, quod eſt Innocentii III. ad Vvillelmum Comitem Peſſulanum. Ibi Pontifex ad vindicandum Sedis Apoſtolicæ, hoc eſt, Papæ pro tempore exiſtentis, poteſtatem, docet ad ejus judicium cauſas referendas eſse, ſententiamque expectandam, cui omnino ſtandum ſit. Producit Textum ex Deuter. cap. 17.

 quo

(a) Tit. Qui fil. ſunt legit.

quo Deus populo præcepit : *Aſcende ad locum, quem elegerit Dominus Deus tuus: Venieſque ad Sacerdotes Levitici generis, & ad Judicem, qui fuerit illo tempore: . . Qui autem ſuperbierit, nolens obedire Sacerdotis imperio, qui eo tempore miniſtrat Domino Deo tuo, & decreto Judicis, morietur homo ille.*

Explicat deinde Textum Innocentius dicens: *Locus, quem elegit Dominus, Apoſtolica Sedes eſſe cognoſcitur*, ideſt Petrus ex Chriſti mandato Romæ Sedem fundans. *Sunt autem Sacerdotes Levitici generis fratres noſtri*; inquit Innocentius. Hos eſſe Cardinales aliqui (*a*) interpretantur. Alii eſse Epiſcopos cenſent, quia tempore Innocentii III. adhuc deliteſcebat dignitas Cardinalitia, tot privilegiis deſtituta.

Scitu dignum eſt, quid in Judiciorum Reipublicæ Hebræorum inſtituto legitur, quod ex (*b*) Sigonio delibare placet. Inſtitutus a Deo Moyſes Dux populi ſui ſolus obibat munus Judicis, adeout conſultus ab Jetro, ut tantum laborem ſibi parceret, inter viros ſapientes illud idem mu-

(a) Gonzalez in dict. cap.
(b) Sigon. de Republ. Hæbr. l. 6. c. 6.

munus diſtribuit, reſervata ſibi tantum graviorum rerum cognitione. Succeſſive juſſu Dei ſeptuaginta Seniores delecti fuere, qui per civitates diſtribuebantur judicia finituri, ea lege, ut ſi lites exſolvere ignorarent, eas ad Sinedrium referrent. Tempore Judicum ſupremorum, & ipſi ſoli judicia expediebant, quamobrem (*a*) de Debora, & Samuele legitur, quod circuibant per loca judicantes (*b*) Iſraëlem. Ergo ſoli abſque conſiliariis, vel aſſidentibus. In Senatu autem Levitici generis aliud erat judicium Levitarum, & aliud Pontificis, qui per annum deligebatur ingreſſurus ſancta penetralia, ibique Domino miniſtraturus. Ad illos pertinebant cauſæ minores, ad hunc majores cauſæ reſervabantur, pro quibus ſi opus erat, Rationale conſulebat, in quo (*c*) doctrina, & veritas emicabat. Seniores autem Levitici generis non uno loco erant judicaturi; ſed alii ſedebant in porta, alii in atrio, alii Senatum conficiebant, faciliora ſucceſſive, tum difficiliora judicantes, per re-

(a) Sigon. libr. 7. c. 2.
(b) Judic. c. 4. & Reg. 1. 7.
(c) Sigon. l. 5. c. 2.

Digitized by Google

remiſſionem unius ad alterum Tribunal.

Adde Textum Eccl. 45. 21. de Aarone dicentem: *Dedit illi in præceptis poteſtatem, in teſtamentis judiciorum docere teſtimonia, & in lege ſua dare legem Iſrael.* Ubi Lyranus explicat: *Ad declaranda dubia, referebantur ad ſummum Sacerdotem; ut ſententia ſua infallibiliter teneretur 17. Deut.* Ibique concordat Ugo Cardinalis.

His explicatis, labitur utrinque elumbe argumentum, ob minime diſcuſsas Scripturas, objectum. Igitur juſſit per Moyſem Deus populo, ut veniret ad deſtinata Tribunalia gradatim pro qualitate cauſarum, intellecta particula, & disjunctive, alias etiam Judex, ſupremus dux, debuiſſet ſimul convenire, quod, ut vidimus, repugnat Scripturis. Quod ſi difficillimum occurrerit, vadat populus ad Pontificem illius anni, & ne declinet a ſententia, quam audierit. Ita, inquit Innocentius, venies Romam, ubi in diverſis Tribunalibus ſedent judicaturi Cardinales fratres mei. Ubi autem petitio ſuberit, vel queſtio de Majoribus, puta de privilegiis, de diſpenſationibus, de interpretatione (a) Scriptu-

(a) Gonzalez loc. cit.

turarum, de Fidei, & morum controverſiis; ad Petrum venies expectaturus judicium, a quo nefas ſit reſilire: quia hic aſſiſtentem habet Spiritum Sanctum, & dono diſcretionis, atque infallibilitatis eſt munitus, quemadmodum Pontifex veteris Teſtamenti inſpiciendo Rationale, doctrinam, & veritatem promendam docebat.

Quid extundant ex hoc cap. *Venerabilem*, pro neceſſitate abſoluta peritorum conſilii, nullus conjicio, quia nullibi in neutro Textu nec verbum legitur. Potuit in lege veteri Judex pro arbitrio conſulere, vel per ſeſe judicare, ut vidimus. Potuit & ipſe annualis Pontifex, quum Textus ſuffragetur; eccur id denegandum Petro, qui meliori fungitur ſacerdotio, & altiori privilegio a Chriſto eſt donatus? Qui plura deſiderat, adeat Magiſtrum Capponi a Porrecta, qui *in aureis veritatibus ſuper Leviticum, & Deuteronomium* docte, ac perſpicue impugnat adverſariorum opinationem de neceſſitate abſoluta alienæ conſultationis in judicio infallibili Papæ.

§. XXX.

§. XXX.

De paritate Capitis utentis membris Corporis.

A Naturalibus ad moralia procedit præſens objectio. Sicut, inquit, Caput naturale pernecesse debet uti cæteris membris ad obeunda Corporis, & ſui officia; ita Caput morale, cujuſmodi eſt Papa, debet uti membris ſuis, puta Cardinalibus, vel peritis, qui vel actu, vel habitu ſint Cardinales, ad obeunda officia propria Capitis in favorem totius corporis Eccleſiæ.

Hæc ſumma argumenti, quod mille pedibus claudicat. Age. Quid nomine Capitis naturalis venit? Certe Caput ſuis partibus integrum, ſicut de manu, ſicut de pede, alias truncus ſimillimus Hermæ impotens ad ſuum officium erit, ſicut & de manu digitis orbata eſt dicendum. Sed Caput naturale plura facit per ſeſe abſque neceſſitate utendi alienis a ſe membris; igitur & poterit Caput morale, abſque uſu Cardinalium, vel peritorum. Præterea; principale, quod eſt in Capite natu-

rali, eſt mens dirigens, determinans, atque definiens; ſed hæc præſtantur abſque membris externis: igitur, & in Capite morali, quod in mente ſua poterit rem Fidei definire infallibili judicio ſe ipſam obligante ad aſſenſum; eſto ad aliorum obligationem etiam pronunciatio requiratur. Eſt enim ſupremus Judex, nemini ſubjectus, maxime in Fidei judicio. Itaque ineptiſſima eſt paritas ad intentum neceſſitatis abſolutæ alieni conſilii.

Ad hæc. Etſi frequenter ſimilia ad naturalia metiamur Moralia, nunquam paria evadunt, quia in Moralibus adeſt ſemper major ampliatio. Exempla dedimus ex ſacris (a) literis. Dux populi Dei erat inſimul Judex, & tamen perſæpe judicabat abſque conſilio, ut de Debora, & Samuele legitur; & de Salomone alibi diximus, & conſtat ex Scripturis. Ita quoque legimus de annuali Pontifice antiquatæ legis, cui incumbebant judicia altiſſimæ doctrinæ, & veritatis. Et deterioris conditionis erit a nobis cenſendus Pontifex Maximus legis Chriſti adeo excel- len-

(a) §. 16. præced.

lentioris gratiæ, & privilegiorum abundantia ditatæ, & ditantis.

Adde. Quod Cardinales ſint membra Papæ paſſim legitur apud Juriſperitos, & apud Theologos. Sed quod ſimplices periti, non mitrati, neque Galerati ſint membra Papæ, quia ſunt Cardinales re, & actu, eſto non nomine, vel actu, nullus id dixit, aut ſomniavit. Ecquis colliget ex paritate Capitis, quod Papa ex neceſſitate utens, ut Caput, ſuis membris, liberum habeat uti peritis non Cardinalibus, qui nullatenus habentur, ut membra illi adhærentia? Sane paritas tot morbis laborat, ut pudeat illam amplius refricare. Quod argumento eſt, ut inſignis Theologus, & Canoniſta Silveſter Prieras eam urgens, nunquam intenderit exinde deducere neceſſitatem abſolutam alienæ conſultationis in Papa definiente ex Cathedra, ſed condecentiam, & convenientiam, ad melius eſſe dumtaxat perſpexerit inferre. Decipiuntur quippe adverſarii in eo, quod agente Petro *ex humilitate*, cum communi omnium voluntate, itaut nihil ageret *principaliter*, *aut dominative*, ut ait Griſoſtomus *ſuper act. Apoſt.* cogitant,

non

Digitized by Google

non habuiſſe per ſe liberam auctoritatem agendi, & definiendi, quod falſum eſt, ut ex ipſo Griſoſtomo obſervavit Cardinalis de Turrecremata libr. 3. cap. 24. parum ab initio.

§. XXXI.

Corolarium præſentis Diſſertationis.

TOtus diſceptationis conatus cum adverſariis in contraria collimat. Pontificii Theologi vindicant abſolutam infallibilitatem Papæ in definitionibus Fidei, & morum univerſæ Eccleſiæ propoſitis, innixi verbis abſolutis Chriſti Petro dicentis: *Paſce oves meas*: *Paſce agnos meos*: & alibi: *Confirma fratres tuos*, ubi nihil de conditione, vel medio extraneo quidquam innuitur. Ita intellexit antiquitas, ut ſemper Patribus, & perpetuæ tradioni ignotum fuerit additamentum, quod poſt diſſidia, & ſchiſmata ad circumſcribendum, & callide circumcidendum hoc privilegium, unice a Chriſto datum, oſores Pontificiæ auctoritatis noviſſime excogitarunt. Ex quo fit, ut apud Pontificios Doctores ſit irrefragrabilis hæc propoſitio abſoluta:

Digitized by Google

Papa docens in rebus Fidei, & morum totam Eccleſiam, eſt infallibilis.

Oſores Pontificiæ auctoritatis inutili conatu per cuniculos moliti ſunt aſſertum inficere, & dejicere, ut alteram contrariam propoſitionem cate inducerent, nempe: *Papa docens in rebus Fidei, & morum totam Eccleſiam, eſt fallibilis*. Ita protulit Alphonſus de Caſtro; ita Auctor opuſculi *de Pontifice Romano fallere, & falli neſcio*, ſuo ſtigmate notati. Quidquid enim additur, quod ignoravit antiquitas, quod traditio Patrum non adjunxit, nunquam infringit abſolutum de Papali infallibilitate aſſertum, ſed variat, ut notum eſt Philoſophis. Do exemplum, quod ſuppeditat vir eruditus, ſed minime ad rem ſuam, ut perperam cenſuit. Hæc propoſitio: *Prædeſtinatus erit ſalvus*; eſt aſſertio æternæ veritatis. Siquis adjiciat conditionem per modum contingentis, nempe: *Si perſeveraverit, erit ſalvus, ſi non peſeveraverit, non erit ſalvus*, ecce reſoluta propoſitio in falſum, & impoſſibile ex adjecto aſſertum; nimirum: *Prædeſtinatus non perſeverans non erit ſalvus*. Ratio omnium eſt, quia ly *prædeſtinatus* includit certiſſimum de-

decretum ſalutis conſequendæ, & ſimul decretum dandi donum finalis perſeverantiæ. Aliæ vero propoſitiones, quæ non cauſam, ſed effectum prædeſtinationis explicant, poſſunt eſſe ſimul veræ, uti iſtæ ſunt: *Qui perſeverat uſque in finem, ſalvus erit: Qui non perſeverat uſque in finem, non erit ſalvus*; quia utraque præſcindit a decreto intentivo prædeſtinationis.

Tunc ſic. Hæc propoſitio: *Papa docet totam Eccleſiam*; involuit neceſſario aſſiſtentiam Spiritus Sancti, & in hac donum conſilii, & diſcretionis, a quibus infallibilitas fluit, & docentis, & doctrinæ; ideoque ſi quid contingens, ut neceſſarium adjungatur, inferri neceſſe eſt hanc impoſſibilem aſſertionem: *Papa directus a Spiritu Sancto fallere, & falli poteſt*. Ut quid igitur oſores Pontificiæ infallibilitatis illigant conſilio peritorum indeficientiam Papæ, niſi ut illam evertant per abſolutam enunciationem: *Papa docens univerſam Eccleſiam eſt fallibilis*?

Inquit vir eruditus conditionem de adhibendo conſilio alieno ſubintelligi in dictis Euangelicis, ſicut intentio ex parte miniſtri ſubintelligitur in data poteſtate

I 2 con-

conficiendi Sacramenta. Sed eſt diſſimile exemplum. Tum quia Hieremiæ cap. 48. 10. legitur : *Maledictus, quit facit opus Dei fraudolenter* ; vel, ut vertit Caldæus, *negligenter*: Tum quia id habetur ſtatutum in Concilio Florentino pro Armenis : tum quia eſt conditio ex parte cauſæ, ut actio ſit hominis, & non præciſe humana, quæ poteſt brutis aſſimilari. Ex quibus omnibus ſi concedimus debere Pontificem vel per ſe, vel per peritos rem definiendam examinare, ac diſcutere cum Scripturis, & traditione, donec veritas conſtet, quid ultra imponitur neceſſitas abſoluta, quam Patres Eccleſiæ non impoſuerunt, neque imponere cogitarunt? Sed candide loquar. Nimis urit Pontificis oſores infallibilitas Papæ. Nimis angit Itala conſtantia. Et quia ſuperare diffidunt, ad figmenta, & ad calumniam objectæ adulationis erga Sedem Apoſtolicam refugiunt. O miſerum effugium!

§. XXXII.

De facto Dogmatico.

AD alterum queſtionis Caput tranſit eruditus Auctor: loquuturus nempe de judicio infallibili ſuper facto dogmatico, illud a Pontifice Maximo abjudicans. In vindiciis, quas adornat, pro auctore (*a*) opuſculi *De Romano Pontifice fallere, & falli neſcio*, ad queſtionem, de qua agitur, plura ſilentio premit, & unum tantum depromit. Omnia recitabo integre, ut duo diſcantur. Primum in re momentoſa, uti res ſunt Fidei, neque ambiguitate, neque æquivocatione utendum eſt. Alterum eſt, ut perſpiciat, Argos, non Ariſtarchos compellandos eſſe, quos Cenſores ſenſerit.

Laudatus (*a*) Auctor pluries de facto dogmatico verba fecit. Primo, quum Zoſimum PP. purgat a calumnia ei objecta, perinde acſi puros erroris Pelagium, & Cœleſtium dixerit; aitque: *Conſtat nihilo ſecius, totum id feciſſe Zoſimum errore facti*

(a) [illegible] 9. pag. 54. & in iter. def. art. 9. pag. 133.
(b) De Pont. fall. & falli neſcio Diſſert. 1. cap. X. pag. 63.

cto, non juris, hæreſiarcharum artibus circumventum. II. De Vigilio (*a*) PP. in cauſa trium Capitulorum erroris inſimulato diſſerens, inquit: *Obvia reſponſio eſt, errorem* (Vigilii) *facti dogmatici illum fuiſſe, non juris, ſeu dogmatis, atque doctrinæ*. Et iterum ait: (*b*) *Quapropter, qui in priori de illis judicio contigit error, facti, quod ajunt, dogmatici fuit, non juris ſeu dogmatis, atque doctrinæ*. III. De Honorio I. PP. (*c*) agens refert nonnullorum eruditorum reſponſionem dicentium, ſextæ Synodi Patres ex errore facti dogmatici cenſuiſſe Honorium vere Monothelitam, & ſubdit: *In quem facti errorem Concilia etiam œcumenica incidere poſſe nemo neſcit*. IV. In fine (*d*) diſſertationis I. ad exitum perductæ legitur monitum lectori, ubi declarat Auctor prælaudatus, *Vigilium in eo dumtaxat errore* (facti) *fuiſſe antequam trium Capitulorum ſenſum diligentius, & maturius expendiſſet; nequaquam vero poſtquam diligenter expendit*. Hac data occaſione vehementer conteſtatus eſt, & profitetur alienum

(a) Loc. cit. pag. 66.
(b) Et pag. 67.
(c) Pag. 70. cit. opuſc.
(d) Pag. 132. cit. opuſc.

Digitized by Google

num omnino eſſe ab eorum ſenſu; qui blaterant Innocentium X., & Alexandrum VII. errore facti laboraſſe in facto dogmatico Janſenii.

Bene ſit. Sed allata repetita aſſertio, an per monitum ſufficienter elidatur lectori dijudicandum dimitto. Nunc (*a*) eruditus Auctor ſui oblitus admiſiſſe non ſemel, ſed iterum, & iterum errorem facti dogmatici, tum in Pontifice, quum in Conciliis generalibus, & fucatam proteſtationem offundens, diſputandi gratia, ut ait, affirmativam ſententiam complectitur, propugnaturus poſſe Papam in facto dogmatico aberrare. Primam aleam jacit ex auctoritate inſignium Cardinalium *a Turrematæ, Bellarmini, Laurea, Pallavicini, & Aguirrii, qui de induſtria, & data opera docuerunt, non modo Romanos Pontifices, ſed & ipſa Concilia œcumenica in errorem facti dogmatici, & incidere poſſe, & incidiſſe re ipſa*. Hæc vir eruditus.

Non inficior quoſdam Theologos in facti dogmatici examine non nunquam hallucinationes paſſos eſſe, vel confundendo factum ſimplex cum facto mixto cum ju-

I 4 re,

(*a*) Pag. 55. n. 2. & ſeq. & in iter. def. pag. 134.

re, vel incaute jus a facto dividendo, quum utrumque ſit connexum, ut nequeat unum damnari, & alterum eodem judicio probari. Quod fortaſſe contigit, quia nondum emerſerat facti Janſeniani diſcuſſio momentoſa ad depellendam diſtinctionem juris, & facti, qua male feriati homines eludere conabantur erroris proſcriptionem, nova adhibita reſponſione, *obedientia juri*, *reverentia facto*. Neque gravabor permittere, adfuiſſe etiam Scriptores minus caute loquutos poſt facti Janſeniani diſſidium, quos tamen Apoſtolica Sedes, quantum in ſe eſt vel corripuit, vel aperte proſcripſit, ut cæteri edocerentur ad veritatis ſtudium comparandum, & eliquandam melioribus curis invectam diſputationem.

Sane Conſtitutio *Vineam Domini* edita a Clemente XI. (quam auctor caute diſſimulat) tota in eum ſcopum collimat, ut rebelles lumini diſtinguentes factum a jure in facto dogmatico, illi prætexentes obedientiam, huic obſequioſum ſilentium, ſed verius in neutrum captivantes intellectum, aut utrumque illudentes, diſtricte confodiat. Ex quo, quum quodlibet fa-

ctum

ctum dogmaticum ejuſdem ſit generis, ut plane conſtat, futile eſt illud Janſenii excipere, dum quis errorem ſuper alio facto dogmatico in Concilio, vel in Pontifice comminiſcitur. Nihil ergo fidendum eſſe exiſtimet auctoritati etiam inſignis Theologi, quum Papa refragratur. Proloquium enim (a) Divi Thomæ eſt, magis ſtandum eſſe auctoritati Pontificis, quam Hieronymi, ſive Auguſtini. Puto adulationis vitium non eſſe Angelico Doctori exprobrandum. Sed quid ambigimus? Ipſe Auctor, effuſo fuco *de diſputandi gratia*, non veretur etiam factum Janſenianum in queſtionem introducere, perinde acſi hæc eliquata per plures Pontificias Conſtitutiones non fuerint.

Quid factum dogmaticum explicet, & includat, contendit Auctor ſuam præferendam eſſe deſcriptionem. (b) Sit itaque: *Gratiæ interiori nunquam reſiſti*, error juris eſt; hunc errorem docuiſſe Janſenium, & tenuiſſe in ſuo edito libro, factum eſt. Adde, ſi placet, aliud exemplum. Propoſitio: *Pater major me eſt*, eſt

I 5 ver-

(a) 2. 2. queſt. 1. art. 11.
(b) In iter. def. pag. 139.

verbum Chriſti, quod eſt juris; interpretatio Arii, & interpretatio Sanctorum Patrum ſunt quid facti. Expendit utramque Concilium Nicenum. Peto an iſtud errare potuerit, quia in hujuſmodi attributionis examine, ut ipſe Auctor ait: (a) *Prudenti in primis ponderatione poteſtatis, ſignificationiſque verborum omnium.... Tum Criticæ artis, & Grammaticæ legibus*, quiæ fallere poſſunt, utendum eſt. Si Auctor annuit; en peſſumdata auctoritas Eccleſiæ in interpretatione Scripturarum, traditioniſque excolendæ conamine. En victor Arius; en Fides labefactata, & undique in incertum vagans. Si negat; en factum dogmaticum ſub infallibili judicio Eccleſiæ, non obſtantibus Criticæ, & Grammaticæ legibus, quibus interpretatio Scripturarum, & Patrum librorum ſubeſt. Hoc indeficientiæ jure Pontifex, vel Concilium definit, ac diſcernit libros Canonicos, a non Canonicis: Sacræ Scripturæ ſenſum verum a falſo, doctrinam Patrum certam; obviumque ſenſum Auctorum ab incerto: nec non a libro Janſenii, quemadmodum a ſcriptis Arii juxta auctorum ſenſum ex-

cer-

(a) Pag. 59. & in iter. def. pag. 140.

cerpit errores, & hæreſes, quibus ſcatebant. Quæ ſi in ancipiti, aut dubia veritate relinquerentur, væ, exclamare cogeremur, & Eccleſiæ, & Fidei firmitati, quia abſque regula certa impune unuſquiſque poſſet in oppoſitam abire ſententiam, liberumque fieret hæreticis a condemnatione paſſa reſilire per interminabiles queſtiones, ac diſtinctiones, ut perſpecte docebat Clemens XI. (*a*) Ecce non amplius Arii hæreſis Arriana; non amplius Janſenii hæreſis Janſeniana, ſed purum figmentum, & ſpectrum, vel pueris formidandum, ut plerique blatiunt.

Si ita eſt, arguit (*b*) Auctor, recte ſexta Synodus cenſuit Honorium, ut hæreticum, ex ſenſu perſpecto in ejus epiſtola ad Sergium: Fateor; ſi ut hæreticum illum Synodus damnaſſet: Sed quia tantum eum proſcripſit ob improvidam œconomiam, ob quam erumpentem hæreſim ſtatim non extinxit, ut advertit (*c*) Leo II. ideo nullum errorem admiſit ſexta Synodus in facto dogmatico ſuper epiſtola Honorii.

Ad

(a) In cit. Conſt. Vineam Dom.
(b) Pag. 51. & ſeq. & in iter. def. pag. 140.
(c) Epiſt. 1. ad Epiſc. Hiſp.

Adhuc urget (*a*) Auctor : quid dicendum eſt de factis dogmaticis, nimirum Origenis, Marcelli Ancirani, Theodori Mopſueſteni, Theodoreti Cyrenſis, Ibæ Edeſſeni, Honorii PP., Procli Patriarchæ Conſtantinopolitani, Maxentii Archimandritæ, Cœleſtii Monachi, Joachimi Abbatis, Juliani Pomerii Antiſtitis Toletani, Joannis Pici Mirandulani, quorum ſcripta, vel primo damnata fuerunt, & poſtmodum dimiſſa abſque cenſura; vel primo probata ſunt, & deinde anathamati ſubjecta? Proculdubio hæc inconſtans agendi modus irreptum errorem facti in Pontificum, Conciliorumque judiciis arguit.

Mirandum mihi eſt, argumentum toties eliſum, ſemper vetuſtate caducum, nunquam aliqua novitatis ſpecie linitum iterum irruere ad fucum faciendum. *Natalis* abunde regulam tradit reſpondendi ad hujuſmodi objectiones, indeficientiam judicii in Papa, & Conciliis ſuper facto dogmatico (*b*) agnoſcens, & evincens.

I. Ali-

(a) Pag. 56. & in iter. def. pag. 136.
(b) Hiſt. Eccl. ad ſæc. V. Diſſert. 14. ad ob. 2. & ad ſæc. 6. Liſs. 5. ad ob. in 3. p.

I. Aliquando contigit rejici unam propoſitionem, ut æquivocam, in uno ſenſu hæreſi conſonam, in altero a pravitate diſtantem. Ut accidit in propoſitione: *Unus de Trinitate paſſus eſt carne*, quam explodit Hormiſdas, & probavit Joannes II. ſpectata diſcrepantia ſenſus. II. Quandoque occurrit hæreticas dici propoſitiones, vel ſecus non dici, ante finale earumdem judicium. Ut in Origene damnatum ſcripſit (*a*) Leo Magnus animarum creationem, priuſquam corporibus inſerentur, ante plenam Origenis condemnationem in quinta Synodo peractam. III. Contingit errores nonnunquam ex temporum circumſtantiis diſſimulatos fuiſſe diſpenſationis ergo, unde vulgum cauſæ, & dilationis ignorantem opinio inceſſit, deſiiſſe erroris turpitudinem. IV. Non ſemel occurrit Theologorum imprudentia, qui ex acri ingenii impetu apologias texere auſi ſunt, contendentes etiam damnatos errores, vel auctores vindicare ab inuſtis cenſuris, & ab anathemate lato eripere. Ut palam eſt de iis, qui Origenem defendere agreſſi ſunt.

His minime perſpectis ſæpe refricatur

(a) Epiſt. XI. ad Julian. Ep. Coer.

tur tum a piis, quum ab impiis Scriptoribus idem argumentum in perniciem indeficientiæ, qua pollet Eccleſia, ut placet (a) Forbeſio Heterodoxo. Igitur breviter dico, Origenem jure fuiſſe damnatum, & inique vindicatum.

Marcellus Anciranus plura perpeſſus eſt ob ſuſpicionem hæreſis tum Arii, quum Sabellii, nunquam tamen convictus hæreticus, aut peremptorie damnatus fuit.

Theodori Mopſueſteni cauſa in quinta Synodo plene finita fuit. Antea in diſceptatione hæſit. Si quis deinceps pro eodem blateravit, ſapere cum Neſtorio eſt habitus.

Thodoretus Cyrenſis ex œconomia prudenti in patientia toleratus fuit, quo ad caput ſcriptorum, ut Neſtorio diceret Anathema. Sed poſtea in quinta Synodo ſcripta exagitata, damnata decretorie fuerunt.

Quoad Ibam Edeſſenum, quando ventilata fuit ejus epiſtola ſerio examine, proſcripta fuit inter tria Capitula. Quæ præceſſerunt nihil ad rem noſtram conferunt.

De Honorio Romano Pontifice jam ſupra ſatis eſt dictum.

Nota

(a) Libr. 3. Inſtruct. hiſtorico Theol. c. 21.

Nota in Proclum Conſtantinopolitanum, ac ſi faveret contorto ſenſui propoſitionis Scytharum Monachorum ad Hormiſdam delatæ, fuit ſuſpicionis, non definitivi decreti. A Concilio Chalcedonenſi depulſa eſt. Quid ad nos?

Vindiciæ pro Joachimo Abbate imprudenter ab arbitrio hominum invectæ non evacuant latam cenſuram Lateranenſis Concilii adhuc vigentem.

Julianus Pomerius, non Archipræſul Toletanus, ut vocat Auctor, ſed Eccleſiæ Monaſterii S. Michaelis Abbas, ut conſtat ex ſubſcriptione Concilii XI. Toletani apud Aguirre, in ſuſpicionem venit ob propoſitionem æquivocam, quæ videbatur propendere in hæreſim, poſtea ab Elipando eructatam. Expoſtulatus apud Pontificem, egregie, & catholice eam explicavit, & ſuſpicio incunctanter ſublata fuit. In eandem ſuſpicionem apud Patres Concilii Francofordienſis adducti fuerunt S. Ildephonſus, & S. Julianus Præſul Toletanus per fraudem ejuſdem Elipandi quærentis ſuæ ſectæ præſidium ab hujuſmodi jamdiu defunctis viris ſanctitate, & doctrina conſpicuis. Sed ſtatim revolutis iſtorum libris

fraus

fraus detecta eſt, & auctores inſontes probati ſunt.

Opera Pici Mirandulani indiſcreti homines conati ſunt a cenſuris abſtergere, & proſcriptionem eludere. Laterem lavarunt, & proſcriptio eſt in viridi obſervantia.

Quid propoſito argumento; quid conglobatis exemplis nude recitatis, abſque ratiocinii pondere, ex quo illuceſcat Auctoris intentum, quid difficultatis ad rem noſtram objiciat, nullus conjicio. Abunde erat, unum proferre, quo oſtenderetur aut Pontificem, aut Concilium priorem retractaſſe finalem ſententiam ſuper facto dogmatico per errorem latam. Hoc eſt momentum queſtionis. Nequidquam depræhendit, ergo cauſa cadit.

§. XXXIII.

Iterum de Facto Dogmatico.

ARguit eruditus (*a*) Auctor, quod data adhuc poſſibilitate erroris in Pontifice, & Concilio definiente ſuper facto dogmatico, non proinde ſequitur, erraviſſe Innocentium X. & Alexandrum VII. in

(a) Pag. 57. 6. 2. 3. primi opuſc. Anon.

Digitized by Google

in judicio lato ſuper facto Janſeniano, quia ſatis non eſt oſtendere potuiſſe eos errare, niſi & illos re ipſa falſos eſſe probetur. Sed longe opinione fallitur, & fortaſſe fallitur, quia neque Clementinam Conſtitutionem *Vineam Domini* commemorare voluit. Si in facto dogmatico Pontifex errare poteſt, nullus ex debito Fidei adſtringetur captivare intellectum in obſequium, quia fallibili judicio, eſto aliquando veritatem aperiat, nullum debetur Fidei obſequium, niſi per accidens, ratione judicii obligantis. Quapropter Theologo decidenti queſtionem de Fide non credimus ex Fide divina, neque ut regulam Fidei vivam agnoſcimus, ſed ut non falſos probamus. De interpretatione Scripturarum, & de traditione Patrum eadem difficultas urget. Factum dogmaticum, & iſtud eſt. At ſatiſne eſt accipere judicium Pontificis, vel Concilii, quia non falſi judices ſunt? Si ita eſt, evolare neceſſe eſt unum caput Fidei noſtræ, nempe infallibilitatem ſenſus Sacræ Scripturæ, & doctrinam Patrum, ex infallibilitate Judicis, juxta illud Auguſtini: *Non crederem Euangelio, niſi me doceret Eccleſia.*

Audio Auctorem (a) dicentem: Eccleſia infallibilis eſt, quia Scripturæ, & traditionis habet pleniſſimam intelligentiam. At in attribuendo ſenſum libri auctori ſuo, v. g. Janſenio, non item. Hæc, bona venia, eſt petitio principii. En urgens argumentum. In attributione erroris obvio ſenſui Janſenii intercedit fallibilitas Judicis, inquit eruditus auctor, quia hoc eſt de facto dogmatico. Igitur etiam in attributione ſenſus Scripturæ Sacræ Spiritui Sancto, vel ſenſus doctrinæ Patrum Auguſtino, Hieronymo, & aliis, erit Eccleſia fallibilis judicii, quia pariter, & hæc ſunt facta dogmatica. Unde ergo habebitur Criterium pro certa interpretatione Sacræ Scripturæ, & traditionis, ſi de medio tollitur infallibile judicium Eccleſiæ in facto dogmatico?

Ad hæc: ſub aſpectum ſubjiciam verba Clementis XI. in laudata (b) Conſtitutione *Vineam Domini*, dicentis, *& quinque illas propoſitiones ex libro præmemorati Cornelii Janſenii Epiſcopi Iprenſis . . . excerptas, ac in ſenſu ab eodem Cornelio Janſenio intento damnatas fuiſſe declaramus, & definimus*. Si Pontificia definitio adhuc non captivat intellectum in ob-

(a) Pag. 59. ante med. (b) §. 9.

obſequium Fidei, ſed dumtaxat non falſos fuiſſe Pontifices in facto Janſeniano oſtendit, ecce datum hominibus nunquam Eccleſiæ contradicendi finem facientibus, ut proſequitur Clemens; (a) *qui variis diſtinctionibus, ſeu potius effugiis ad circumventiotionem erroris excogitatis, Eccleſiam ipſam turbare, eamque interminatis queſtionibus... implicare conantur*. Et demum mandat, ut eliminatis aſſertionibus, ac diſtinctionibus pravitatem, & errorem palliantibus, ore, & corde quilibet fidelis teneatur propoſitiones una cum ſenſu, & in ſenſu Auctoris in illis expreſſo damnare, ut hæreticas, & ut hæreticum ſenſum illarum rejicere debere. Futilis itaque eſt altera erumpens diſtinctio, nempe ad ſupplendum fallibilis judicii defectum, ſufficere non poſſe Judicem falſum probari. Nonne hic modus loquendi retorquet certitudinem definitionis in experimentalem inquiſitionem, & collationem judicii cum re definita? Nonne illuditur dogmaticæ Conſtitutioni, etiam ſi placet Gallis, ab univerſa Eccleſia acceptatæ?

Præterea do exemplum. Eccleſia Latina docet, & tenet, Spiritum Sanctum a-do

(a) §. 21.

Patre, Filioque procedere : Id oſtendit ex Patrum traditione in Conclio Florentino. Eccleſia Græca (ut ſibi blanditur) ex eadem traditione Filium ab activa ſpiratione arcet. In citato Concilio utraque pars doctrinam Patrum expendit. Peto an diſcuſſionis diverſitatem licuit referre ad non repertam falſitatem in dictis Patrum, an ad infallibile judicium Eccleſiæ in facto dogmatico, nempe in excuſſa doctrina, & ſenſu Patrum? Si primum, ut contendit Auctor, en definitio proceſſionis Spiritus Sancti a Patre, & Filio, certa quidem certitudine humana, neutiquam Fidei. Si ſecundum: ergo cenſenda eſt Eccleſia infallibilis judicii ſuper facto dogmatico. Et quidem ne dum in facto dogmatico traditionis ex doctrina Patrum, & ſenſus, ſed etiam in quolibet alio, æque ac in facto Janſeniano, quod gratis excipiebat Auctor, ſed deinde, & illud compræhendit. Utrobique enim agitur de judicio attributivo doctrinæ, vel Patribus, ſi eſt pro Fide, vel hæreticis, ſi ſit contra Fidem. Erit, audio, & eſt infallibilis in jure, ſed non in facto eidem connexo. Reſpondeo, hanc quoque diſtinctionem damnare Clementem XI. in

 lau-

Digitized by Google

laudata Conſtitutione, & recte. Traditio doctrinæ Patrum quid ſignificat? Niſi Patres in ſuis libris hanc, vel illam doctrinam in ſenſu proprio explicatam, expreſſam, traditam reliquiſſe, ſenſumque auctorum in ea impreſſum agnoſci. Si factum a jure diſtinguitur, & dividitur; en doctrina ſine Auctore, en traditio ſine teſte; en jus ſine auctoritate. Et hæc eſt illa traditio, quæ eſt unum ex principiis firmitatis noſtræ Fidei? Et hæc eſt traditio Patrum? Et hæc eſt unum ex præcipuis fundamentis, a quo derivat, & oritur Fidei definirio? Doctrina infallibilis, ſenſus vero, & Auctoris, & libri ſub principio fallibili? Quid aliud ad evertendam traditionem aptius excogitare poſſunt hæretici?

Ut aliquando hujus generis orationem concludam, liberius dicam, neminem abſque gravi cenſura poſſe abjudicare a Pontifice, vel Concilio legittime congregato infallibilitatem judicii lati ſuper facto dogmatico: diſtintiunculas pravitatem foventes eſſe illas, quas adhibent indiſciplinati homines ad declinandas definitiones Fidei, & eſſe prorſus tergiverſationes fri-

volas ad favendum hæreſi , & hæreticis excogitatas , adeoque jure fuiſſe , & eſſe damnatas , eliſas , penituſque exinanitas per Conſtitutionem *Vineam Domini* : nec non auctoritati Pontificiæ illudere , qui eas refodere audet , ſive ut factum Janſenianum refricare moliatur , ſive ut quodlibet aliud factum dogmaticum tentet a jure ſecernere , & a definitivo judicio callide eripere conetur ; & demum hujuſcemodi conatus ſummum Fidei , Eccleſiæque præſidium , nempe interpretationem Scripturarum , ac Patrum traditionem ab eadem Eccleſia eliminare , atque evertere , ſemel dato , quod admittatur fallibilitas ſuper facto dogmatico . Ubi autem incaute nonnulli Scriptores in contrariam opinionem deflexerint , incomperta veritate , vel minus exacte perpenſa ante Conſtitutionem *Vineam Domini* , defectum humanum paſſi ſunt .

§. XXXIII,

§. XXXIII.

In idem argumentum.

POſtremo in ſui patrocinium querit eruditus (*a*) Auctor quoquot in agitandis queſtionibus de infallibilitate Romani Pontificis, ejuſdemque ſupra Concilia œcumenica auctoritate operam impenderunt, quia uno calculo definierunt, has queſtiones ad Fidem non pertinere. Ad hujus rei argumentum affert teſtimonium Ven: Innocentii XI., qui anno 1679. dato Brevi epiſtolari ad Epiſcopum Benignum Boſſuet, plurimum probavit, ac laudibus exornavit adornatum opuſculum adverſus Calvinianam procacitatem, eſto expreſſe idem clariſſimus Boſſuet declaraverit in dictas queſtiones noluiſſe calamum implicare: *Cum ad Fidem Catholicam non pertineant*. In eodem ſenſu differentes quoſdam proceres Curiæ Romanæ ſolerter advocat, & producit.

Sed inutili incumbit labori: quia ultro datur hucuſque de hujuſmodi queſtionibus judicium definitivum deſiderari.

(a) Pag. 61. in med. & in iter. def. art. ult. pag. 144.

Attamen Apoſtolica Sedes omnino culpandos eſſe cenſet, qui ea privilegia Romano Pontifici detrahunt, & tum cenſurarum ſpiculis eos aggreditur, quum proſcriptione librorum coërcet, atque caſtigat. Neque laude oneſtaſſet Innocentius Benignum Boſſuetum, ſi minus digne, ac minus integre de Romani Pontificis privilegiis fuiſſet loquutus. Cæterum de cenſuris injuſſis alibi conſtat.

Nunc ad minus ſubjiciam cauterium injectum ab eximio Theologo Amat de Graveſſon Doctore Sorbonico contra illos, qui apologias texere, vel dicere audent adverſus judicium latum ſuper facto dogmatico. Inquit enim: (a) *Eos appellarem temerarios, ſuperbos, & inobedientes. Temerarios, quia judicio lato refragantur. Superbos dicerem, quia in hujuſmodi factorum doctrinalium cognitione, ſeſe perſpicaciores univerſa Eccleſia judicarent. Demum ceu inobedientes damnarem, quippe qui judicio Eccleſiæ, quæ in cenſura & damnatione librorum Spiritus Sancti lumine ad eorum pravum ſenſum, erroreſque cognoſcendos illuſtratur, ac regitur, pervicaciter morem gerere de-*

(a) Tom. 1. hiſt. eccl. colloq. 2. in fin.

detrectarent. *Quocirca jure optimo caſtigari deberet audacia quorumdam*. . *Sane ſi a judicio factorum doctrinalium ab Eccleſia lato ſemel impune reſilire liceat, poterit quilibet pro omnibus hæreticis ab Eccleſia confixis apologias concinnare*. *Periclitabitur infallibilis traditionis auctoritas, quæ pendet è ſenſu librorum SS. Patrum ab Eccleſia Catholica præfixo*. *Non poterit Eccleſia comprimere tumultus, & contentiones, quæ ſæpius ſuboriuntur occaſione ſenſus librorum, nec ſanam doctrinam a falſa, & noxia, quæ in libris continetur, certo valebit diſcernere*. *Eccleſiæ itaque judicio in factis doctrinalibus, tamquam ſacræ Anchoræ indivulſe adhærere debemus*. Et de hoc ſatis.

Dixi, & pro veritate dixi: non adulationis aſtu; non diſſimulatione veri; non mendacii technis, ut verum cum falſo confunderem, aut difficultates effugerem. Ita plane cenſuimus, dicendum eſſe, ne quum aſtruimus infallibilitatem judicii de rebus Fidei, & morum, nec non de facto dogmatico, in Romano Pontifice, univerſam Eccleſiam pro ſuo munere, & officio docente: nec non ejuſdem Pontificis ſuperiorem auctoritatem Concilio ad-

hue œcomenico, confeſtim omnia labefactare, ac deſtruere videamur, decidendo hanc eamdem auctoritatem, eumdemque Summum Pontificem coactum eſſe pendere a conſilio peritorum, & neceſſario ſimpliciter indigere eorum conſultatione, antequam ad definitionis actum procedat. Sed quod mirum videri cuilibet eſt, cuncta ab adverſario confici opinantium arbitrio, itaut uni placeat unum cætum Conſulentium deſignare, alteri diverſum; uni peritos quoslibet liceat conſtituere; alteri ſibi delectos conſtituere; uni ſemel electos ſtabilire, alteri eoſdem deſtituere, & alios ſubſtituere, ac declarare; perinde ac ſi Petri Cathedra hominum placito ſit dimiſſa, ut ejus regimen formetur, aut deformetur, ſi ad ſuam excogitatam regulam non conveniat, vel in apice diſſentiat. Neque deeſt, qui ad inſtar Nabuchodonoſoris velit conſilium adunandum, de quo ſcriptum eſt: (a) *Vocavitque omnes Majores natu, omneſque duces, & bellatores ſuos, & habuit cum eis myſterium conſilii, dixitque cogitationem ſuam in eo eſſe, ut omnem terram ſubjugarent imperio*. Et utique omnem terram ſubjugura-

(a) Judith. cap. 2.

rarent, ſi ſuo hujuſmodi opinantes Cathedram Petri ſubjicerent imperio.

Et qui eſtis vos, qui tentatis Dominum? (lubens (*a*) cum Judith exclamabo) Quum Cathedram Petri hujuſmodi opinationibus nunc inſtructam, nunc deſtructam conſpicimus? *Non eſt iſte ſermo, qui miſericordiam provocet, ſed potius, qui iram exci-tet, & furorem accendat.* Indignabatur generoſa Judith, quia Ozias cum ſenioribus, & populo oblitus Dei promiſſorum, atque beneficiorum ſpopondit tradere civitatem Aſſiriis. *Et dixit illis. quod eſt hoc verbum, in quo conſenſit Ozias, ut tradat civitatem Aſſiriis, ſi intra quinque dies non venerit nobis adjutorium?*

Mire ad rem noſtram. Inſtituit Chriſtus Petrum Summum Pontificem, Paſtorem, ac Doctorem ſummum, quin ſcateat conditio, aut medium deſignatum tamquam ſimpliciter neceſſarium, ut paſcat, & doceat actu. Miſſurum Spiritum Sanctum, ut doceret nos omnia, promiſit Chriſtus, & ſolvit. Petrus, ut organum Spiritus Sancti docet res Fidei, (*b*) & mo-

(a) Cap. 8.
(b) Act. 15.

morum, indictumque a Deo eſt populis, & gregi, ut audiat illum, & credat. Quid ultra tentatis Dominum? Quid ultra excogitatis, ut hæc Cathedra Petri tradatis hæreticis contemnendam, ac deridendam?

Ultro pergamus. Petrus alioquin ſibi par ad decidendum ſuper uſu legalium, ut conſtat ex ejus data ſententia, cui omnes omnino conſenſerunt, attamen cogit Concilium (*a*) Hieroſolymis de verbo hoc loquuturus. Idem exemplum dedimus in Leone Magno. Quorſum hæc? Niſi ut diſcamus adeſſe Eccleſiæ Chriſtum, & in ſuis promiſſis fideliter perſiſtere, mittendo Spiritum Sanctum, ut doceat, & veritatem, & modum definiendi. Quo fit ut, citra neceſſitatem ſimpliciter talem, & dirigat Petrum, ut cogat Concilium ad ferendam de re conquiſita ſententiam, & aſſiſtat Sancto Leoni, ut adverſus Euthichen judicium ferat per dogmaticam epiſtolam.

Quid ultra tentatis Dominum? Per mille, & ſeptingentos annos hac methodo directa eſt Eccleſia in veritate incorrup-

(a) Act. 15.

rupta, immobilis in Fide; adhuc quando ex improba temporum conditione fuerat locus timori. Ubi autem in poſterum ad omnes caſus minime futuros, neque poſſibiles contremiſcere eſt opus; perinde ac foret periculum in januis, ne ſcilicet Pontifex temere, ac errando pronunciet? Nequaquam eſt id poſſibile, quia Deus fidelis eſt. Docuit, & docebit uſque in finem omnia, etiam ſi opus eſt impellendo Pontificem ad ea media comparanda, prout res Fidei poſtulat. Dono conſilii ornatus diſcernet, ſi opus ſit, conſulentes adhibere, nec ne, more Petri, more Magni Leonis, ne arrogantia, præſumptio, vel error unquam admiſceatur, & in Spiritum Sanctum reſiliat.

Aget certiſſime Pontifex, quod in ſe eſt, ex directione Spiritus Sancti, citra neceſſitatem ab opinantibus injectam; quum agendum illi erit ad doctrinam toti Eccleſiæ tradendam. Sed ſibi minime blandiatur hoc ſimile promiſſum eſſe in cæteris, quæ ad definitionem ex Cathedra non collimant. Falleret ſe hęc opinio. Ut doceat Pontifex omnia neceſſaria ad Fidem, adſtiturus eſt Spiritus Sanctus, & quidem quum

do-

doctурus eſt tamquam Petrus Eccleſiam . In cæteris dimiſſus eſt Pontifex conſilio ſuo, ut humana prudentia uſus, conſultationes requirat, conſiliarios advocet. Etſi quidquam diſpenſatoria œconomia agendum eſt, quod citra definitionem proponitur indulgendum, caveat Honorium imitari; caveat imprudenter reſcribere, atque inconſulte, ne pœnam Honorii ſubire cogatur. Audiat ampliſſimos Cardinales a divina providentia dirigente delectos, adſidentes, & conſiliarios; audiat doctos, & ſi fas eſt doctiſſimos, ubi, & quando oportet, quia ſic fecit Petrus, ſic fecit Leo cogendo Concilium; ſic fecit Gregorius, cæterique doctiores Pontifices. Noveritque quo magis ſolutus eſt a neceſſitate, eo magis diſcere oportere, ut integerrimus ſit Doctor, & Judex. Sed ſit abſolutus a vinculo neceſſitatis abſolutæ utendi alieno conſilio, non autem a convenientia conſilii; de quo dixi, iterumque dico: ſi ſit de medio conducente ad judicium finale Fidei, & morum, Deus dabit, modo pluries explicato: ſi ſit de cæteris negotiis, ab humanis viribus petat ſubſidium, mediis opportunis conſultationibus.

His

His coactus exemplis non diffitetur Auctor, (*a*) poſſe aliquando contingere, defuturum medium exquirendæ conſultationis. Sed tunc ait ad extraordinariam providentiam ſpectare, ut *judicii infallibilitatem, extra ordinem, ac præpter ſolitum largiatur*. Ecquis hoc in animum inducet doctiſſimum Leonem Magnum proprio labore, ac ſtudio condentem ſententiam dogmaticam adverſus Eutichen, nactum eſſe infallibilitatem, extra ordinem, præter ſolitum; Verbo; miraculoſe; per extraordinariam providentiam? Quinam teſtis producitur? Ubi id legere eſt? Quænam alicujus ex Patribus, vel ſcriptoribus, a ſæculo quinto uſque ad hanc horam, ſententia? Quæ animadverſio, quæ cogitatio? Et nunc lubet ad extraordinariam providentiam, ad miraculum deducere promiſſam per Petrum, & in Petro ſpecialem aſſiſtentiam Spiritus Sancti, quum docturus eſt univerſam Eccleſiam, ut abſoluta neceſſitas petendi conſilium nullo fulcita argumento firmetur? Omnia tandem capita præſentis diſſertationis verbis Augu-

(*a*) Pag. 51. init. & in iter. def. pag. 108.

Auguſtini concludamus: (*a*) *Nulli dubium eſt gemino pondere nos impelli ad diſcendum, auctoritatis, atque rationis. Mihi autem certum eſt, nuſquam prorſus a Chriſti auctoritate diſcedere; non reperio valentiorem*. Chriſtus dixit ſoli Petro: *Paſce oves meas*: *Paſce agnos meos*. Et ſatis eſt. Idcirco monitum ejuſdem Auguſtini pro Coronide ſubjiciam: (*b*) *Turbata eſt veſtra inventio, jam tandem intentio corrigatur*.

FINIS.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

(a) Contr. Acad. l. 3. c. 20.
(b) Contra Julian. libr. 2. oper. impefet. n. 205. in fin.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

BIBLIOTECA